

IFRS[®]

Sustainability

Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar ile önemli bilgilerin açıklanması

Eğitim materyali

Haziran 2023'te Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB), ilk Standartlarını, IFRS S1 *Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler* ve IFRS S2 *İklimle İlgili Açıklamalar*'ı yayımladı. ISSB, bu Standartların uygulanmasını desteklemekte kararlıdır. Bu eğitim materyali, bu taahhüdün yerine getirilmesi yönündeki çalışmaların bir parçası olarak geliştirilmiştir.

Bu belge, IFRS Sürdürülebilirlik Açıklama Standartlarının bir parçası değildir ve Standartlardaki hükümlere ekleme yapmaz veya bunları değiştirmez. Bu eğitim materyali, kullanıcıların Standartları anlamalarına yardımcı olmak için geliştirilmiştir.

Bu eğitim materyali, varsayımsal durumları tasvir eder ve bir işletmenin IFRS Sürdürülebilirlik Açıklama Standartlarındaki (ISSB Standartları olarak da adlandırılır) bazı hükümleri nasıl uygulayabileceğini açıklamakta ve göstermektedir. Örnekler açıklayıcı niteliktedir ve özellikle basit nitelikte olay örgülerini kullanılmaktadır. Örneklerin bazı unsurları gerçek durumlarda mevcut olsa da bir işletmenin ISSB Standartlarını uygularken belirli bir olay örgüsüne ilişkin tüm ilgili olgularını ve özel şartlarını değerlendirmesi gerekecektir.

İçindekiler

	<i>sayfa</i>
GENEL BAKIŞ	4
ANA MESAJLAR	6
BÖLÜM 1 — ÖNEMLİ BİLGİ TANIMI VE ISSB STANDARTLARINDA UYGULANMASI	10
Giriş—Önemli bilgi tanımı	10
'Önemli bilgi' tanımının ana bileşenleri	13
BÖLÜM 2—BİR İŞLETMENİN GELECEKTEKİ FİNANSAL YETERLİLİĞİNİ ETKİLEMESİ MAKUL ÖLÇÜDE BEKLENEBİLECEK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKLE İLGİLİ RISK VE FIRSATLAR İLE BUNLARIN ISSB STANDARTLARINDAKİ UYGULAMASI	19
Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar nelerdir?	19
Örnekler—Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar	29
Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları nasıl belirlenir?	32
BÖLÜM 3 - ÖNEMLİ BİLGİLERİN TANIMLANMASI VE AÇIKLANMASI	38
Adım 1—Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkındaki önemli olabilecek bilgileri tanımlamak	40
Adım 2—Adım 1'de tanımlanan potansiyel olarak önemli olabilecek bilgilerin önemli olup olmadığını değerlendirmek	45
Adım 3—Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar taslağındaki bilgileri düzenlemek	51
Adım 4—Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların taslağını gözden geçirmek	54
EKLER	56
Ek A İklimle ilgili riskleri ve fırsatları belirlemek için IFRS S2'yi kullanmak	56
Ek B Değer zinciri boyunca sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların kapsamını yeniden değerlendirmek	60
Ek C ISSB Standartlarının mevzuat ile etkileşimi	61

GENEL BAKIŞ

Giriş

IFRS S1, bir işletmenin; kısa, orta veya uzun vadede nakit akışlarını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında *önemli bilgileri* açıklamasını zorunlu kılar.¹ Bu riskler ve fırsatlar toplu halde *'işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar'* olarak adlandırılır.

ISSB Standartlarında; bir bilginin verilmemesinin, yanlış verilmesinin veya gizlenmesinin aslı kullanıcıların kararlarını etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa, söz konusu bilgi önemli kabul edilir. Aslı kullanıcılar; mevcut ve potansiyel yatırımcılar, borç verenler ve kredi veren diğer taraflardır.

Bu eğitim materyali, önemli bilginin özelliklerini ve sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar kavramını tanımlamaktadır. Ayrıca, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında önemli bilgilerin belirlenmesi ve açıklanmasıyla ilgili hükümleri de açıklamaktadır.

Bu eğitim materyali üç bölüme ayrılmıştır:

- **Bölüm 1 - Önemli bilgi tanımı ve ISSB Standartlarında uygulanması**

Bu bölüm, 'önemli bilgi' teriminin ISSB Standartlarında kullanımının ve bu bağlamda önemlilik muhakemesinin nasıl yapılacağına ilişkin anlaşılmasını sağlamak üzere 'önemli bilgi' tanımının ana bileşenlerini incelemektedir.

- **Bölüm 2 - Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar ile bunların ISSB Standartlarındaki uygulaması**

Bu bölüm, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların ne olduğunu, bu kavramın ISSB Standartlarında nasıl kullanıldığını ve bunların bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini nasıl makul ölçüde etkilemesinin beklenebileceğini incelemektedir. Bu bölümde örnekler kullanılmakta ve bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlerken göz önünde bulundurduğu faktörleri açıklamaktadır.

- **Bölüm 3 - Önemli bilgilerin belirlenmesi ve açıklanması**

Bu bölüm, ilk iki bölüme dayanmaktadır ve bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında önemli bilgilerin belirlenmesi ve açıklanması ile ilgili hükümleri açıklamaktadır. Bu bölüm, bir işletmenin bu tür önemli bilgileri belirlemek ve açıklamak için izleyebileceği bir sürece örnek vermekte ve bunu yaparken, bir işletmenin ISSB Standartlarında atıfta bulunulan rehberlik kaynaklarını nasıl kullandığını açıklamaktadır.

1 Bu eğitim materyali genelinde, 'işletme' terimi raporlayan işletmeyi ifade etmektedir.

Bağlantılılık ve birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar

ISSB Standartlarını uygularken, bir işletmenin, aslı kullanıcıların sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları ile ilgili finansal tabloları arasında sağlanan açıklamalar arasındaki bağlantıları anlamalarını sağlayacak şekilde bilgi sağlaması gerekmektedir (bu eğitim materyalinin amaçları doğrultusunda, buna 'bağlantılılıkla ilgili hususların' bir parçası olarak atıfta bulunmaktadır).² Buna ek olarak, bir işletme, ISSB Standartları uygulanarak hazırlanan sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarının diğer standartların hükümleriyle uyumlu olup olmadığını dikkate alabilir (bu eğitim materyalinin amaçları doğrultusunda, bu 'birlikte çalışabilirlik hususları' olarak adlandırılmaktadır).

Bu nedenle, bağlantılılık ve birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar bağlamında ISSB Standartlarındaki önemliliği de dikkate almak yararlı olabilir. Bu tür hususları kolaylaştırmak için, bu eğitim materyali boyunca aşağıda açıklandığı gibi 'bağlantılılıkla ilgili hususlar' ve 'birlikte çalışabilirlik hususları' etiketli ayrı kutular verilmektedir.

Bağlantılılıkla ilgili hususlar

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların bir işletmenin finansal tablolarına eşlik etmesi nedeniyle bağlantılılık ile ilgili hususların faydalı olması beklenmektedir. Ayrıca, bu hususlar, ISSB Standartlarını uygulayan ve finansal raporlama geçmişi olan hazırlayıcılara yardımcı olabilir.

- IFRS S1, sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgilerin, kullanıcıların hem bilgilerin ilgili olduğu unsurlar hem de işletme tarafından genel amaçlı finansal raporlarda sağlanan açıklamalar arasındaki bağlantıları anlamasına imkân verecek şekilde sağlanmasını zorunlu kılmaktadır.
- Sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgiler ve ilgili finansal tablolar arasındaki bağlantılılık, ISSB'nin çalışmaları için önemli bir husustur. Bunun nedeni sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların bir işletmenin finansal tabloları ile birlikte sunulmasının amaçlanmasıdır.
- IFRS Sürdürülebilirlik Açıklama Standartları ve IFRS Muhasebe Standartları arasındaki bağlantılılık (bu eğitim materyalinin amaçları doğrultusunda, iki Standart grubu topluca 'IFRS Standartları' olarak anılacaktır) ve sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar ile IFRS Standartları kullanılarak hazırlanan finansal tablolar arasındaki bağlantılılık, ISSB ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) için temel bir husustur.

Birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar

Birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar, Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS) ve Küresel Raporlama Girişimi (GRI) Standartlarının yanı sıra ISSB Standartlarını uygulayan rapor hazırlayıcılarına yardımcı olabilir.

Birlikte çalışabilirlik, ISSB Standartları ile bir işletmenin bu standartlarla birlikte uygulamaya ihtiyaç duyabileceği veya uygulamak isteyebileceği diğer standartlar -özellikle ESRS ve GRI Standartları- arasındaki bağlantılar ve etkileşimlerle ilgilidir.

2 Bağlantılılığın neden önemli olduğu ve ne gibi faydalar sağlayabileceği hakkında daha fazla bilgi için belirtilen makaleye bakınız: <https://www.ifrs.org/news-and-events/news/2023/03/connectivity-what-is-it-and-what-does-it-deliver/>.

ANA MESAJLAR

Birinci Bölüm: Önemli bilginin tanımı ve ISSB Standartlarında uygulanması

- ISSB Standartları, genel amaçlı finansal raporların aslı kullanıcıları (aslı kullanıcılar) için yararlı bilgiler sağlanmasını amaçlayacak şekilde tasarlanmıştır.** ISSB Standartlarında önemli bilgi tanımı, bilgilerin, aslı kullanıcıların finansal tabloları ve sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları içeren genel amaçlı finansal raporlar temelinde aldıkları kararları makul ölçüde etkilemesinin beklenip beklenmeyeceğine odaklanmaktadır. Aslı kullanıcılar mevcut ve potansiyel yatırımcılar, borç verenler ve kredi veren diğer taraflardır.

Birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar

ISSB'nin aslı kullanıcılara karar vermede faydalı bilgiler sağlamaya odaklanması, ISSB Standartları uygulanarak hazırlanan sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgileri, daha geniş bir paydaş grubuna (örneğin çalışanlar veya müşterilerine) bilgi sağlamaya odaklanan diğer bazı sürdürülebilirlik raporlama standartlarından ayırmaktadır.

- Önemlilik, bilginin işletmeye özgü bir özelliğidir.** ISSB Standartları, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların hazırlanmasında uygulayacağı hükümleri belirler. Önemlilik, ISSB Standartlarının gerektirdiği *bilgilerin* belirli bir işletme tarafından açıklanmasının zorunlu olup olmadığını değerlendirmek için kullanılır. Başka bir deyişle, 'önemli bilgi' tanımı, sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsatla ilgili *bilgilerin* bir işletme tarafından ISSB Standartlarında belirtilen hükümleri karşılamak üzere sağlanmasının gerekmediğini değerlendirmek amacıyla bir filtre olarak kullanılır. Önemlilik terimi, ISSB Standartlarında sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsatın ciddi veya önemli olması ile ilgili olarak *kullanılmaz*. Bunun yerine, ISSB Standartları, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında (önemli) bilgilerin açıklanmasını zorunlu kılmaktadır.

Birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar

ISSB Standartlarında 'önemlilik' kelimesinin kullanımı, diğer bazı sürdürülebilirlik standartlarındaki kullanımdan farklıdır. Örneğin, ESRS önemlilik terimini hem 'önemli' hususları hem de bunların raporlanacak ilgili etkilerini, risklerini ve fırsatlarını tanımlamak ve bu hususlarda açıklanan 'bilgilerin önemliliğini' değerlendirmek için kullanır.

Bununla birlikte, ISSB Standartlarını uygularken, önemli bilgilere- ve özellikle ISSB'nin önemlilik tanımının uygulanmasına- dair değerlendirmeler *yalnızca* sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsat hakkında hangi bilgilerin sağlanacağını belirlemek için uygulanır.

3. **Önemlilikle ilgili muhakemede bulunurken işletme; bilgilerin verilmemesi, yanlış verilmesi veya gizlenmesinin aslî kullanıcıların işletmeye kaynak sağlama konusunda verdikleri kararları etkilemesinin makul ölçüde beklenip beklenmediğini değerlendirir.** Önemlilikle ilgili muhakemede bulunurken işletme; bilgilerin - verilmemesi, yanlış verilmesi veya gizlenmesinin - aslî kullanıcıların getiriler (örneğin temettü, anapara ve faiz ödemeleri) veya piyasa fiyatı artışları hakkındaki beklentilerini etkilemesinin makul ölçüde beklenip beklenmediğini dikkate alır. Bu beklentiler, aslî kullanıcıların işletmeye gelecekte yapılacak net nakit girişlerinin tutarı, zamanlaması ve belirsizliğine ilişkin değerlendirmelerine ve işletmenin ekonomik kaynaklarının işletmenin yönetimi ve idari organı/organları veya birey/bireyler tarafından idaresine ilişkin değerlendirmelerine bağlıdır.

Bağlantılılıkla ilgili hususlar

IFRS Standartları “önemli bilgi” tanımını uyumlu bir şekilde kullanır ve önemlilikle ilgili destekleyici hükümler ve kılavuzlar da uyumlu hâle getirilmiştir. Her iki Standart seti de bir işletmenin aslî kullanıcıların kararlarını etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek bilgileri açıklamasını zorunlu kıldığından, bu uyum, bir işletmenin genel amaçlı finansal raporlarında bağlantı kurulmasını kolaylaştırmaktadır.

Birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar

ISSB Standartlarında yer alan “önemli bilgi” tanımı, ESRS’de “finansal önemlilik” ile ilgili olarak kullanılan tanımla uyumludur.

ISSB Standartlarına veya ESRS’ye uygun olarak raporlama yapan bir işletme; aynı zamanda diğer standart setinin açıklama hükümlerini de karşılamak istiyorsa, ilgili standartlarda yer alan önemli bilgiye ilişkin hükümleri uygulamalıdır. ESRS, bilgilerin 'etki açısından önemli' olduğu, 'finansal açıdan önemli' durumlarda veya her ikisi açısından da önemli olduğu durumlarda bilgilerin sağlanmasını zorunlu kılmaktadır.

- ESRS; bilginin, işletmenin kendi faaliyetlerinden ve/veya yukarı yönlü ya da aşağı yönlü değer zincirinden kaynaklanan; insanlar veya çevre üzerindeki önemli fiili veya potansiyel, olumlu veya olumsuz etkileri ile ilgili olduğu durumlarda, bu bilgilerin ESRS’de tanımlandığı şekliyle etki açısından sağlanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu durum, ESRS kullanılarak önemlilik değerlendirmesi yapılırken, bilginin açıklanmasında aslî kullanıcılar dışındaki diğer paydaşların bilgi ihtiyaçlarının da dikkate alınması gerektiği anlamına gelir.
- Finansal önemlilik konusunda, ESRS 1; "özellikle bilginin verilmemesinin, yanlış verilmesinin veya gizlenmesinin; genel amaçlı finansal raporların aslî kullanıcılarının işletmenin sürdürülebilirlik beyanına dayanarak verecekleri kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa, bu bilginin önemli kabul edildiğini" belirtmektedir. ESRS 1’deki finansal önemlilik değerlendirmesi, işletmeye kaynak sağlamaya ilişkin kararların alınmasında genel amaçlı finansal raporların aslî kullanıcıları için önemli olan bilgilerin belirlenmesine karşılık gelmektedir (bkz. ESRS 1, 48. paragraf ve IFRS S1, 18. paragraf). Dolayısıyla, iki standart setinde de genel amaçlı finansal raporların kullanıcıları için önemli olduğu düşünülen bilgilerin tanımı uyumludur.

İkinci Bölüm: Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar ile bunların ISSB Standartlarındaki uygulaması

4. IFRS S1 sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar kavramını tanımlamaktadır.

Bu tanım aşağıdakilerin dikkate alınmasını içerir:

- Bir işletmenin değer zinciri boyunca paydaşlar, toplum, ekonomi ve doğal çevre ile etkileşimleri;
- İşletmenin değer zinciri boyunca bulunan kaynaklar ve ilişkiler;
- Bu kaynaklar ve ilişkiler üzerindeki bağımlılıklar ve etkiler ile
- Bu bağımlılıklardan ve etkilerden kaynaklanan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar.

5. Bir işletme, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirler. ISSB Standartlarını uygulayan bir işletme, kısa, orta veya uzun vadede nakit akışlarını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirler. Sürdürülebilirlikle ilgili söz konusu risk ve fırsatlar toplu hâlde 'işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar' olarak anılır. İşletme, *bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini makul ölçüde etkilemesi beklenenin* ne olduğunu göz önünde bulundururken, bu duruma harici bir bakış açısıyla, bir başka deyişle, harici bir tarafın makul ölçüde bekleyebileceklerini dikkate alarak yaklaşır.

6. ISSB Standartları, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek için belirli bir yaklaşım veya yöntem kullanmasını zorunlu kılmamaktadır, ancak Standartlar, işletmelerin bu tür risk ve fırsatları belirlemek üzere belirli rehberlik kaynaklarını dikkate almasını zorunlu kılar. ISSB Standartları, belirli rehberlik kaynaklarının belirtilmesi de dâhil olmak üzere, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesinde işletmelere yardımcı olmak üzere rehberlik sağlamaktadır. Bu rehberlik kaynakları, işletmelerin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemelerine (ve bu riskler ile fırsatlar hakkında hangi bilgilerin açıklanacağına karar vermelerine) yardımcı olmaktadır. Örneğin, bu tür risk ve fırsatların belirlenmesi için, IFRS S1, işletmelerin SASB Standartlarına atıfta bulunmasını ve bunları dikkate almasını zorunlu kılmakta ve IFRS S2, işletmelerin IFRS S2'nin *Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber'e* atıfta bulunmasını ve bunu dikkate almasını zorunlu kılmaktadır.

Üçüncü Bölüm: Önemli bilginin belirlenmesi ve açıklanması

7. **Bir işletme, belirlediği sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkındaki önemli bilgileri belirlemek ve açıklamak için bir süreç izleyebilir.** Bir işletme sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlarını belirledikten sonra, bu risk ve fırsatlar hakkındaki önemli bilgileri belirlemeli ve açıklamalıdır. ISSB Standartları, bir işletmenin belirlediği sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkındaki tüm bilgileri açıklamasını zorunlu kılmamaktadır. ISSB Standartları, bir işletmenin genel amaçlı finansal raporların aslı kullanıcılarının aldığı kararlar için faydalı bilgileri açıklamasını sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu eğitim materyali, bir işletmenin bu tür bilgileri belirlemek ve açıklamak için izleyebileceği süreçlere ilişkin bir örnek sunmaktadır:

- Adım 1—Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkındaki önemli olabilecek bilgileri belirleyin;
- Adım 2—Adım 1'de belirlenen önemli olabilecek bilgilerin gerçekte önemli olup olmadığını değerlendirin;
- Adım 3—sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar taslağındaki bilgileri organize edin ve
- Adım 4 —sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların taslağını gözden geçirin.

Bağlantılılıkla ilgili hususlar

Önemli bilgileri belirlemeye yönelik dört adımlı örnek süreç, IFRS Uygulama Beyanı 2 *Önemlilik Muhakemelerinde Bulunma* metninde açıklanan 'dört adımlı önemlilik sürecine' benzerdir.

Buna ek olarak, bu eğitim materyali, önemli bilgilerin belirlenmesiyle ilgili kavramları açıklamak için IFRS Uygulama Beyanı 2'nin içeriğini kullanmaktadır. Bu içerik, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların bağlamıyla uyumluluğu sağlayacak şekilde uyarlanmıştır.

8. **ISSB Standartları; bir işletmenin faaliyetlerinin, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara yol açabileceği ve bu etkilerle ilgili bilgilerin aslı kullanıcılar için önemli olduğu durumlarda, bu faaliyetlerin insanları ve çevreyi nasıl etkilediğine dair bilgilerin açıklanmasını zorunlu kılmaktadır.** IFRS S1, bir işletmenin bağımlılıklarının ve etkilerinin, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara yol açtığını açıklamaktadır. Bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemesi için bağımlılıklarını ve etkilerini anlaması gerekecektir. Hem bağımlılıklar hem de etkiler hakkındaki bilgiler, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları anlama konusunda aslı kullanıcılar için önemli olabilir.

Birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar

ESRS'de, etki önemliliği değerlendirmeleri, bir işletmenin insanları veya çevreyi nasıl etkilediğini dikkate almaktadır. GRI Standartları, insan hakları üzerindeki etkiler de dâhil olmak üzere bir işletmenin ekonomiyi, çevreyi ve insanları nasıl etkilediğini dikkate almaktadır. Bu bazen 'içten dışa bakış açısı' olarak da adlandırılır.

BÖLÜM 1 — ÖNEMLİ BİLGİ TANIMI VE ISSB STANDARTLARINDA UYGULANMASI

Giriş—Önemli bilgi tanımı

IFRS S1 'önemli bilgiyi' aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar bağlamında bilgi; bilginin verilmemesinin, yanlış verilmesinin veya gizlenmesinin; genel amaçlı finansal raporların aslî kullanıcılarının, finansal tablolar ile sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları içeren ve belirli bir raporlayan işletme hakkında bilgi sağlayan bu raporlara dayanarak verecekleri kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa önemlidir.

ISSB Standartları, işletmelerin bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları hakkında önemli bilgiler sağlamasını zorunlu kılarak aslî kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olmak için tasarlanmıştır. ISSB Standartlarının uygulanmasının, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında aslî kullanıcılar için karar verme konusunda faydalı olacak bilgiler üretmesiyle sonuçlanması amaçlanmaktadır. Sürecin bir kısmı, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili önemli bir risk veya fırsat hakkındaki bilgileri tespit etmesini gerektirir.

Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında açıklanacak bilgileri değerlendirmek için önemli bilgi tanımından faydalanır ve dolayısıyla da genel amaçlı finansal raporlar önemli bilgiler içerir. Önemli bilgi; verilmemesi, yanlış verilmesi veya gizlenmesi durumunda aslî kullanıcıların kararlarını etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek bilgidir. Bir işletme, önemli bilgilerin aslî kullanıcılar dışındaki paydaşların bilgi ihtiyaçlarını karşılamak için yapılan açıklamalar gibi diğer bilgiler ile gizlenmemesini sağlamalıdır.

Bir işletmenin, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların işletmenin gelecekteki finansal yeterliliği üzerindeki etkilerinin genel amaçlı finansal raporların kullanıcıları tarafından anlaşılmasını sağlamak üzere, eğer önemliyse, bilgi sağlaması gerekir. Bu bilgi ISSB Standartları tarafından belirtilmiş *olmasa* dahi bu durum geçerlidir. Bunun aksine, söz konusu bilgi önemli değilse, işletmenin ISSB Standartlarının gerektirdiği bir bilgiyi açıklaması zorunlu değildir (bkz. IFRS S1, B25 - B26 paragrafları).

Bağlantılılıkla ilgili hususlar

ISSB Standartları ve IFRS Muhasebe Standartları, 'önemli bilgi' için uyumlu hâle getirilmiş tanımları kullanır. Bu durum, bir işletmenin genel amaçlı finansal raporlarıyla bağlantılılığı kolaylaştırmaktadır. Bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında ve finansal tablolarında- aslî kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarını karşılamaya odaklı olarak- uyumlu hâle getirilmiş söz konusu tanımın kullanılması, işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili bilgilerinin başka bir "önemli bilgi" tanımının kullanılarak sunulmasına kıyasla daha yakın bir bağlantı kurulmasını sağlar.

Hem IFRS Muhasebe Standartları hem de IFRS Sürdürülebilirlik Açıklama Standartları, 'önemli bilgiyi' aslî kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarına ve bu bilginin verilmemesinin, yanlış verilmesinin veya gizlenmesinin aslî kullanıcıların kararlarını etkilemesinin makul ölçüde beklenip beklenemeyeceğine göre tanımlar. Bununla birlikte, ilgili zaman dilimi farklılıkları ve sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların ve ilgili finansal tabloların hedeflerini karşılamak için gereken bilgi türleri de dâhil olmak üzere, raporlanan bilgilerin birbirinden ayrılan kapsamları, söz konusu açıklamalar ve ilgili finansal tablolar için farklı önemlilik muhakemelerinin yapılması gerektiği anlamına gelir.

IFRS Muhasebe Standartları 'Önemli bilgi' tanımı	IFRS Sürdürülebilirlik Açıklama Standartları 'Önemli bilgi' tanımı
Bilgilerin verilmemesinin, yanlış verilmesinin veya gizlenmesinin; genel amaçlı finansal tabloların aslî kullanıcılarının belirli bir raporlayan işletme hakkında finansal bilgi sağlayan finansal tablolara dayanarak verecekleri kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa, bu bilgi önemlidir.	Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar bağlamında bilgi ; bilginin verilmemesinin, yanlış verilmesinin veya gizlenmesinin; genel amaçlı finansal raporların aslî kullanıcılarının, finansal tablolar ile sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları içeren ve belirli bir raporlayan işletme hakkında bilgi sağlayan bu raporlara dayanarak verecekleri kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa önemlidir.

Birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar

Terminoloji ile ilgili bir not

ISSB Standartları, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında 'önemli bilgilere' atıfta bulunmaktadır. 'Önemli' teriminin ISSB Standartlarında nasıl kullanıldığını açıklarken, bu eğitim materyali, *önemli bilgilere* atıfta bulunacağından, bu terimi ISSB Standartlarındaki kullanımıyla tutarlı bir şekilde kullanır.

Sürdürülebilirlik raporlamasında önemli/önemlilik teriminin diğer kullanımları

- 'Önemli bilgilerin' değerlendirilmesinden ayrı olarak; ESRS, etkilerin ve risklerin veya fırsatların ciddiyeti veya önemiyle ilgili olarak 'önemli konulara' atıfta bulunmaktayken, GRI Standartları, insan hakları üzerindeki etkiler de dâhil olmak üzere ekonomi, çevre ve insanlar üzerindeki etkilerin ciddiyetiyle ilgili olarak 'önemli konulara' atıfta bulunmaktadır. ISSB Standartlarında 'önemli risk' veya 'önemli fırsat' terimleri kullanılmamaktadır.

Önemli risklere veya önemli fırsatlara atıfta bulunulmaması, ISSB Standartlarının, işletme için ciddiyeti veya önemine bakılmaksızın, sürdürülebilirlikle ilgili akla gelebilecek her risk veya fırsat hakkında bilgilerin açıklanmasını zorunlu tuttuğu anlamına *gelmez*. ISSB Standartları, bir işletmenin, ilgili risklerin ve fırsatların *işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek olduğu* ölçüde sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında *önemli bilgiler* sağlamasını zorunlu kılmaktadır.

- Sürdürülebilirlikle ilgili raporlamada, 'önemlilik' terimi de yaygın olarak 'önemlilik değerlendirmesi' bağlamında kullanılmaktadır. Bu husus, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili olarak hangi konuların raporlanacağını belirlemek üzere üstlendiği bir süreçtir. Diğer sürdürülebilirlik standartlarında, işletmelerin böyle bir önemlilik değerlendirmesi yapmaları zorunlu tutulmuştur. Bununla birlikte, ISSB Standartları 'önemlilik değerlendirmesine' bu şekilde bir atıfta bulunmamaktadır.

'Önemli' kelimesinin kullanımındaki bu farklılıklara rağmen, ISSB Standartlarındaki 'önemlilik' kavramının ve ESRS'deki 'finansal önemlilik' kavramının uygulanmasında, -nihai odağın (verilmemesi, yanlış verilmesi veya gizlenmesi hâlinde) aslî kullanıcıların kararlarını etkilemesinin makul ölçüde beklenebilmesinde olduğunda- bu farklılığın raporlanan bilgilerin çıktılarında tek başına farklı sonuçlara yol açması beklenmemektedir. Başka bir deyişle, uyumlu hâle getirilmiş açıklama hükümleri için, ESRS'de 'finansal olarak önemli' olan bilgilerin ISSB Standartları kapsamında da önemli bilgi olması ve bunun tersinin de geçerli olması beklenmektedir. Bununla birlikte, her bir standart seti kapsamında farklı açıklama hükümlerinin bulunmasının, bir işletmenin ilgili standart setine uygunluk beyanında bulunabilmesi için bunlardan her birindeki hükümleri uygulaması gerekeceği dikkate alınmalıdır.³

3 İklim raporlamasına özel olarak odaklanarak ESRS ve ISSB Standartları arasındaki açıklama gerekliliklerinin uyumunu açıklayan ESRS - ISSB Standartları Birlikte Çalışabilirlik Kılavuzuna başvurun. Kılavuz ayrıca, bir işletmenin her bir standart setiyle başlayarak her iki standart setiyle de uyumu sağlamak ve bunlar arasında birlikte çalışabilirliği mümkün kılmak için sahip olması gereken bilgileri sağlar. Kılavuz, önemlilik ile ilgili bir bölüm içermektedir ve bu bölüme buradan ulaşılabilir: <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/supporting-implementation/issb-standards/esrs-issb-standards-interopability-guidance.pdf>.

'Önemli bilgi' tanımının ana bileşenleri

Bu bölümde, 'önemli bilgi' tanımının ana bileşenleri incelenmektedir. Bu bölümde, özellikle, aşağıdakiler açıklanmaktadır:

- Aslı kullanıcıların bilgi ihtiyaçları ve genel amaçlı finansal raporlara dayanarak aldıkları kararlar;
- 'Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar bağlamında' ifadesinin anlamı ve
- 'bilginin verilmemesi, yanlış verilmesi veya gizlenmesi' ifadesinin anlamı.

Aslı kullanıcıların bilgi ihtiyaçları ve genel amaçlı finansal raporlara dayanarak aldıkları kararlar

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar bağlamında, bilgilerin verilmemesi, yanlış verilmesi veya gizlenmesinin **genel amaçlı finansal raporların aslı kullanıcılarının finansal tablolar ve belirli bir raporlayan işletme hakkında bilgi veren sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları da içerebilecek bu raporlara dayalı olarak verdiği kararları etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olduğu takdirde** ilgili bilgiler önemli olarak kabul edilmektedir.

Aslı kullanıcılar

Aslı kullanıcılar mevcut ve potansiyel yatırımcılar, borç verenler ve kredi veren diğer taraflardır (bkz. IFRS S1, Ek A).⁴

Önemlilik muhakemeleri, hem aslı kullanıcıların kim olduğu hem de genel amaçlı finansal raporlara dayanarak hangi kararları aldıkları ile ilgili hususları içerir. Genel amaçlı finansal raporlar, tüm aslı kullanıcıların ihtiyaç duyacağı tüm bilgileri sağlamaz ve sağlayamaz. Dolayısıyla, işletme aslı kullanıcıların ortak bilgi ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamaktadır (bkz. *IFRS S1, Eşlik Eden Kılavuz, IG4 paragrafı*). Bu bilgi ihtiyaçları Tablo 1.1'de açıklanmıştır.

4 Bu eğitim materyali boyunca, 'aslı kullanıcılar' ve 'kullanıcılar' terimleri aynı anlama karşılık gelecek şekilde birbirinin yerine kullanılmaktadır.

Tablo 1.1—Aslı kullanıcılar ve bilgi ihtiyaçları

Aslı kullanıcıların bildiği varsayılan bilgiler	Aslı kullanıcılar, ticari ve ekonomik faaliyetler hakkında makul bilgiye sahip olanlardır (bkz. <i>IFRS S1, Eşlik Eden</i> Kılavuz, IG3 paragrafı). Birçok aslı kullanıcı, işletmelerin doğrudan kendilerine bilgi sağlamasını talep edemez; dolayısıyla genel amaçlı finansal raporlarda verilen bilgilere güvenirlir.
Aslı kullanıcıların ortak bilgi ihtiyaçları	<p>Bir işletme, üç aslı kullanıcı türünün her biri için ortak olan bilgi ihtiyaçlarını dikkate alır. Başka deyişle, yatırımcıların (mevcut ve potansiyel), borç verenlerin (mevcut ve potansiyel) ve diğer kredi verenlerin (mevcut ve potansiyel) bilgi ihtiyaçlarını dikkate alır.</p> <p>Bir işletme, üç aslı kullanıcı türünün her birinde belirli bir kullanıcı alt kümesine özgü özel bilgi ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamaz (bkz. <i>IFRS S1, Eşlik Eden</i> Kılavuz, IG4 paragrafı). Örneğin, mevcut ve potansiyel yatırımcıların bilgi ihtiyaçlarını göz önünde bulundururken, bir işletme, nakit akışlarının miktarı, zamanlaması ve belirsizliği ve yönetimin idaresi hakkında daha genel bilgi ihtiyaçlarına ek olarak, belirli sosyal ve çevresel hedeflere sahip olabilecek 'etki yatırımcılarının' bilgi ihtiyaçlarını ayırmaz veya yalnızca bunları dikkate almaz. Bunun yerine, mevcut ve potansiyel yatırımcılar arasında ortak olan bilgi ihtiyaçlarını dikkate alır.</p> <p>Bazı bilgi ihtiyaçları üç aslı kullanıcı türü için de ortakken, diğerleri yalnızca bir veya iki aslı kullanıcı türüne özgü olabilir. Bir işletme yalnızca tüm aslı kullanıcı türleri için ortak olan bilgi ihtiyaçlarına odaklanırsa, bir türün ihtiyaçlarını karşılayan bilgileri hariç tutabilir (bkz. <i>IFRS S1, Eşlik Eden</i> Kılavuz, IG6 paragrafı). Örneğin, bir işletmenin özkaynak yatırımcılarının uzun vadede sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsat hakkındaki bilgi ihtiyaçlarını da dikkate alınması gerekecektir, ancak borç verenlerin yalnızca kısa vadeli finansman sağlaması nedeniyle, işletmenin kendisini yalnızca kısa vadeli riskler ve fırsatlar hakkında raporlama ile sınırlamaması gerekmektedir.</p>
'Hem mevcut hem de potansiyelin' dikkate alınması	Aslı kullanıcılar hem mevcut hem de potansiyel yatırımcıları, borç verenleri ve kredi veren diğer tarafları içerdiğinden, bir işletme sağladığı bilgileri belirlerken <i>yalnızca mevcut</i> yatırımcıların, borç verenlerin ve kredi veren diğer tarafların ihtiyaçlarına <i>odaklanamaz</i> .

Bir işletme, bilginin önemli olup olmadığını, ilgili bilgilerin aslı kullanıcıların kararlarını etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek olup olmadığına dayanarak değerlendirir. Bu değerlendirme işletmenin kendisi tarafından yapılacak olsa da aslı kullanıcıların bakış açısına ve bilgi ihtiyaçlarına dayanmaktadır.

Bundan örnek olarak aşağıdaki çıkarımlarda bulunulabilir:

- Yönetimin aslı kullanıcıların kararlarını etkilemesinin *makul ölçüde beklenebilecek olmadığını* tespit ettiği sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsat hakkındaki bilgiler önemli olarak kabul edilmeyecektir;
- Yalnızca kullanıcıların özel olarak istememiş olması nedeniyle bir bilginin önemli olmadığı varsayılmaz ve
- Bir işletmenin aslı kullanıcıların farklı bir görüşe sahip olmasının makul ölçüde

beklenebilecek olduğunu düşünmesi durumunda, bir işletmenin meydana gelme olasılığının düşük ve etkisinin düşük olduğunu değerlendirdiği sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsatlar hakkındaki bilgiler yine de önemli olabilir. Örneğin, aslı kullanıcılar bir riskin meydana gelme olasılığının yüksek olduğunu veya etkisinin yüksek olacağını düşünüyorsa, riskle ilgili bilgilerin sağlanması gerekecektir (bkz. 27.sayfadaki '*işletme, kendisinin maruz kalacağına inanmadığı sürdürülebilirlikle ilgili bir riskten etkilenmesinin makul ölçüde beklenebilecek olduğunu belirlerse*' ve 50 sayfadaki '*önemlilik muhakemelerinde bulunma*' örnekleri).

Aslı kullanıcılara ek olarak, işletmenin yönetimi, düzenleyici otoriteler ve kamuoyu gibi diğer taraflar sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarla ilgilenebilir ve bu bilgileri yararlı bulabilir. Bununla birlikte, ISSB Standartlarına uygun olarak hazırlanan sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar temel olarak bu diğer tarafların bilgi ihtiyaçlarını karşılamak için tasarlanmamıştır ve açıklamalar bu diğer taraflara yönelik değildir.

Birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar

IFRS S1, aslı kullanıcıların - mevcut ve potansiyel yatırımcılar, borç verenler ve diğer kredi verenlerin - bilgi ihtiyaçlarına odaklanmaktadır. Bu odak, sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgileri, örneğin bir işletmenin sürdürülebilir kalkınmaya katkısına odaklanan daha geniş çaplı, çok paydaşlı raporlamadan ayırmaktadır.

Aslı kullanıcıların genel amaçlı finansal raporlara dayanarak verdikleri kararlar

Bir işletme, önemli bilgileri tanımlarken aşağıdakileri göz önünde bulundurur:

- Aslı kullanıcıların finansal tabloları ve sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları içeren genel amaçlı finansal raporlara dayanarak verdikleri kararların türü ve
- Aslı kullanıcıların bu kararları vermek için ihtiyaç duydukları bilgiler.

Aslı kullanıcılar, bir işletme tarafından yayınlanan tek bir türden genel amaçlı finansal rapora dayanarak karar vermezler (bkz. *IFRS S1, Karar Gereksinimleri*, KG68 paragrafı).

Bilgilerin aslı kullanıcıların işletmeye kaynak sağlama konusundaki kararlarını etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek olup olmadığının değerlendirilmesi, işletmenin kendi koşullarını (örneğin, işletmenin kendi sektörü) da göz önünde bulundururken aslı kullanıcıların (potansiyel yatırımcılar gibi) özelliklerini de dikkate almasını gerektirir (bkz. *IFRS S1, Eşlik Eden Rehber*, IG2 paragrafı).

Önemlilik muhakemelerinde bulunulurken, bir işletme, bilgilerin aslı kullanıcıların işletmeye kaynak sağlama konusundaki kararlarını etkilemesinin muhtemel olup olmadığını dikkate alır. Bunlar aşağıdakilerle ilgili kararları içerir:

- Özkaynak araçlarının ve borçlanma araçlarının satın alınması, satılması veya elde tutulması,
- Kredi ve diğer borçlanma araçlarının alınması ya da satılması veya
- İşletme yönetiminin işletmenin ekonomik kaynaklarını kullanmasını etkileyen, yönetimin faaliyetlerini oylama ya da başka bir şekilde etkileme gibi hakların kullanılması.(bkz. *IFRS S1, B14 paragrafı*).

Bu kararlar, aslı kullanıcıların getirilerle ilgili beklentilerine (örneğin temettü, anapara ve faiz ödemeleri veya piyasa fiyatı artışları) bağlıdır. Bu beklentiler, aslı kullanıcıların aşağıdakilerle ilgili değerlendirmelerine bağlıdır:

- İşletmeye gelecekte yapılacak net nakit girişlerinin tutarı, zamanlaması ve belirsizliği ile

- Kullanıcıların; gelecekteki net nakit girişlerinin tutarı, zamanlaması ve belirsizliği hakkında yaptıkları değerlendirmeler ile işletme yönetimi, idari organı veya idarecileri tarafından işletmenin ekonomik kaynaklarının nasıl yönetildiğine ilişkin yaptıkları değerlendirmeler (bkz. IFRS S1, B15 paragrafı).

“Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar bağlamında”

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar bağlamında bilgi; bilginin verilmemesinin, yanlış verilmesinin veya gizlenmesinin; genel amaçlı finansal raporların asli kullanıcılarının, finansal tablolar ile sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları içeren ve belirli bir raporlayan işletme hakkında bilgi sağlayan bu raporlara dayanarak verecekleri kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa önemlidir.

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar belirli bir amaca hizmet eder: Bir işletmenin, genel amaçlı finansal raporların aslı kullanıcılarının işletmeye kaynak sağlama konusunda karar vermesinde yararlı olacak sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında bilgi sağlamayı amaçlar.

Finansal tablolar gibi bir işletmenin genel amaçlı finansal raporlarının bir parçası olarak sağlanan diğer raporlar, belirtilen amaçlarına hizmet eder ve bir işletme hakkında belirli bilgiler sağlar. ISSB Standartlarına uygun olarak, bir işletme, bilgilerin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların belirtilen amacı bağlamında önemli olup olmadığını değerlendirir. Bu nedenle, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar için önemli olan bilgiler finansal tablolar için önemli olmayabilir veya bunun tam tersi geçerli olabilir. Örneğin, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar bağlamında olan ile karşılaştırıldığında finansal tablolar bağlamında önemlilik kararları, ilgili raporlar farklı hedeflere hizmet ettiğinden, işletmenin geliri hakkında farklı biçimde ayrıştırılmış bilgilerin sağlanmasına neden olabilir. Örneğin, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsatın raporlama döneminde finansal performansı nasıl etkilediğine ilişkin bilgileri açıklamasını gerektiren IFRS S1'in 35(a) paragrafının uygulanması, hasılat hakkında sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsatın etkilerine atfedilebilecek önemli bilgilerle sonuçlanabilir, ancak bu bilgiler finansal tablolar için önemli olmayabilir. ISSB Standartlarını uygularken bilgilerin önemli olup olmadığının değerlendirilmesi, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların belirtilen hedefine bağlıdır ve bu hedefle bağlantılıdır.

Bağlantılılıkla ilgili hususlar

IFRS Standartlarında “önemli bilgi” tanımı, UFRS Muhasebe Standartlarında aynı terimin tanımıyla uyumlu olsa da, ilgili genel amaçlı finansal raporların amacını karşılamak için gerekli bilgiler farklıdır. Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların ve finansal tabloların her biri belirli hedeflere hizmet eder ve bir işletme hakkında farklı bilgiler sağlar. Bu nedenle, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarını hazırlarken yaptığı önemlilik muhakemesi, finansal tablolarını hazırlarken yaptığı muhakemeden farklı olacaktır.

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar:

- Bir işletmenin finansal tablolarındaki bilgileri tamamlar.
- Finansal tablolardan daha nitel nitelikte bilgiler ve ileriye yönelik bilgiler içerebilir.
- Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek bilgiler sağlarken, finansal tablolar bir işletmenin varlıkları, yükümlülükleri, özkaynakları, gelirleri ve giderleri hakkında bilgi sağlar. Bu nedenle, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında bilgi sağlayan sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar, bu risklerin ve fırsatların bir işletmenin varlıklarını, yükümlülüklerini, özkaynaklarını, gelirlerini veya giderlerini etkileyip etkilemediğine veya bunlarla ilgili olup olmadığına ilişkin bilgilerle sınırlı değildir. Örneğin, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar aşağıdakilere dair bilgileri içerir:
 - o sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsatla ilgili olarak yönetim, strateji ve risk yönetimi süreçleri gibi işletmenin diğer boyutları ve
 - o öngörülen finansal etkiler.

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları hazırlarken, işletmeler sıklıkla aşağıdakileri yapmak zorunda kalır:

- Finansal tabloların hazırlanmasında kullanılanlardan daha uzun zaman dilimleri üzerindeki etkileri göz önünde bulundurmamak (ancak finansal tabloların hazırlanmasında uzun vadeli kararlar da gerekli olabilir) ve
- Değer zincirleri boyunca etkileşimlerin etkilerini dikkate almak (bkz. *IFRS S1, Karar Gereçekleri*, KG69 paragrafı).

Bilgilerin verilmemesi, yanlış verilmesi veya gizlenmesi

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar bağlamında bilgi; **bilginin verilmemesinin, yanlış verilmesinin veya gizlenmesinin**; genel amaçlı finansal raporların aslı kullanıcılarının, finansal tablolar ile sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları içeren ve belirli bir raporlayan işletme hakkında bilgi sağlayan bu raporlara dayanarak verecekleri kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa önemlidir.

Bir işletme, bilginin önemli olup olmadığını değerlendirirken, bu bilgilerin verilmemesinin, yanlış verilmesinin veya gizlenmesinin aslı kullanıcıların kararları üzerindeki etkisini dikkate alır. Bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarını açıkça tanımlaması ve bunları işletmenin sağladığı diğer bilgilerden ayırt etmesi gerekmektedir (bkz. IFRS S1, B27 paragrafı). Bu, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar bağlamında önemlidir, çünkü:

- **Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların genel amaçlı finansal rapordaki konumu işletmeler arasında farklılık gösterebilir.** ISSB Standartları, genel amaçlı finansal rapordaki sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgilerin açıklanabileceği çeşitli olası konular olduğunu belirtmektedir; bunlar örneğin, yönetimin değerlendirmelerinde veya işletmenin genel amaçlı finansal raporlarının bir parçasını oluşturan benzer bir raporda sunulabilir.⁵ Bu raporlar başka hükümlerin gereklerini yerine getirmek için de bilgi sağlayabilir. Bu gibi durumlarda, ISSB Standartları, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarını açıkça belirlenebilir hâle getirmesini ve ilave bilgilerle gizlenmemesini gerektirir (bkz. IFRS S1, 61-62. paragraflar).⁶
- **Aslı kullanıcılara ek olarak diğer paydaşların ihtiyaçlarını karşılamak için de bilgiler sağlanabilir.** Bir işletmenin sürdürülebilirlik raporlaması, aslı kullanıcıların ötesinde daha geniş bir paydaş yelpazesine yönelik veya aslı kullanıcıların ortak bilgi ihtiyacı kapsamında olmayan belirli ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bilgileri içerebilir. Bu gibi durumlarda, IFRS S1, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların açıkça belirlenebilir olmasını ve bu ilave bilgiler ile gizlenmemesini gerektirir.

Bilgilerin yanlış verilip verilmediğine ilişkin değerlendirmenin bir kısmı, bir işletmenin açıklanan bilgilerin doğruluğunu değerlendirmesini içerir. Doğru bilginin tam olarak kesin olması gerekmez. Örneğin, doğruluk, gerçek bilgilerin önemli hatalardan arındırılmış olmasını gerektirir (bkz. IFRS S1, D15 paragrafı).

Bilgiler, aslı kullanıcılar için bu bilgilerin verilmemesi veya yanlış verilmesi ile benzer bir etkiye sahip olacak şekilde iletilirse gizlenmiş olarak kabul edilir (bkz. IFRS S1, B27 paragrafı). Önemli bilgilerin açıklanması ve bilgi gizleme hakkında daha fazla bilgi için Bölüm 3'e bakın.

⁵ İşletme için geçerli olan herhangi bir düzenlemeye veya yükümlülüğe bağlı olarak, işletmenin genel amaçlı finansal raporlarında sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgilerin açıklanacağı çeşitli muhtemel yerler bulunmaktadır. Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar, işletmenin genel amaçlı finansal raporlarının bir parçasını oluşturması şartıyla, yönetimin değerlendirmelerine veya benzer bir rapora dâhil edilebilir. Yönetimin değerlendirmeleri ya da benzer bir rapor, birçok ülkede zorunlu olarak yayımlanan bir rapordur. Söz konusu rapor; "yönetim raporu", "yönetimin görüşleri ve analizleri", "faaliyet ve finansal gözden geçirme raporu", "entegre rapor" ve "strateji raporu" gibi çeşitli isimlerle anılıyor veya raporlara dâhil ediliyor olabilir. (bkz. IFRS S1, 61. paragraf).

⁶ ISSB Standartları tarafından zorunlu tutulan bilgiler, işletme tarafından yayımlanan başka bir rapora çapraz referans verilme suretiyle sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalara dâhil edilebilir. Bilgileri çapraz referans yoluyla dâhil etmesi durumunda işletme, B45-B47 paragraflarındaki hükümleri uygular. (bkz. IFRS S1, 63. paragraf).

BÖLÜM 2—BİR İŞLETMENİN GELECEKTEKİ FİNANSAL YETERLİLİĞİNİ ETKİLEMESİ MAKUL ÖLÇÜDE BEKLENEBİLECEK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKLE İLGİLİ RİSK VE FIRSATLAR İLE BUNLARIN ISSB STANDARTLARINDAKİ UYGULAMASI

IFRS S1, bir işletmenin kısa, orta veya uzun vadede nakit akışlarını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili tüm risk ve fırsatlara ilişkin bilgileri açıklamasını zorunlu kılar. Bu Standardın amaçları doğrultusunda, söz konusu risk ve fırsatlar toplu hâlde “işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar” olarak anılır. (bkz. IFRS S1, 3. paragraf).

Bu bölümde aşağıdakiler açıklanmaktadır:

- Bu sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların neler olduğu (örneklerle birlikte) ve
- Bu tür sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların nasıl belirleneceği.

Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar nelerdir?

IFRS S1, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların, işletmenin değer zinciri boyunca bir işletme ile paydaşları, toplum, ekonomi ve doğal çevre arasındaki etkileşimlerden kaynaklandığını belirtmektedir. Bu açıklama bilinçli olarak geniş tutulmuştur (bkz. IFRS S1, B2 paragrafı).

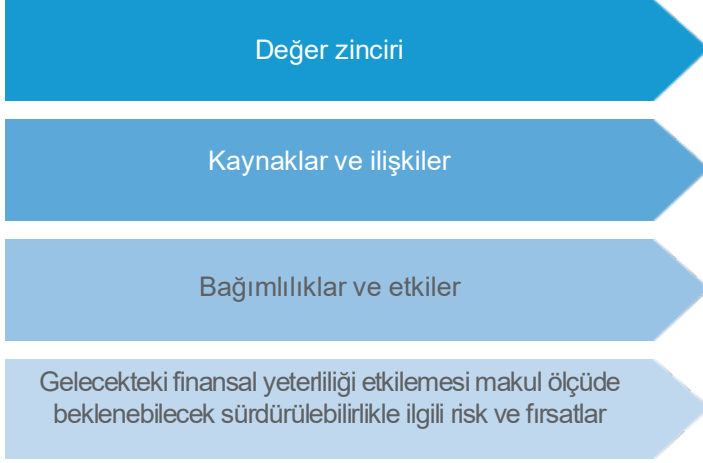
IFRS S1, bir işletmenin hem değer zinciri boyunca kaynaklara ve ilişkilere bağlı olduğunu hem de bu kaynakları ve ilişkileri etkilediğini, bunların korunmasına, yenilenmesine ve gelişmesine veya bozulmasına ve tükenmesine katkıda bulunabileceğini açıklamaktadır. Bunlar, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara yol açabilecek kaynaklar ve ilişkiler üzerinde işletmenin sahip olduğu bağımlılıklar ve etkilerdir (bkz. IFRS S1, B2 paragrafı).

İşletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini - nakit akışlarını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini - etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek risk ve fırsatlar zaman içinde değişebilir. Bu nedenle, bir işletmenin zaman içinde bu değerlendirmeyi yeniden gözden geçirmesi gerekecektir.

Bir işletmenin kısa, orta ve uzun vadede nakit akışı yaratma yeteneği; işletmenin değer zinciri boyunca işletme ile paydaşları, toplum, ekonomi ve doğal çevre arasındaki etkileşimlerle ayrılmaz bir şekilde bağlantılı olduğundan dolayı, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin bilgiler asli kullanıcılar için faydalıdır. İşletme ile değer zincirinde yer alan kaynaklar ve ilişkiler, işletmenin içerisinde faaliyet gösterdiği birbirine bağlı bir sistemi oluşturur. İşletmenin söz konusu kaynak ve ilişkilere olan bağımlılıkları ile bunlar üzerindeki etkileri, işletme için sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları meydana getirir (bkz. IFRS S1, 2. paragraf).

Bu bölümde sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların ne olduğunu ve bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini nasıl etkileyebileceklerinin anlaşılması için değer zinciri, kaynaklar ve ilişkiler, bağımlılıklar ve etkileri (bkz. Şekil 2.1) içeren bu kavramlar açıklanmaktadır.

Şekil 2.1 - Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların temelini oluşturan kavramlar

Bu kavramlar sırayla açıklanmaktadır; başka deyişle, bu bölüm IFRS S1'deki sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların tanımının her bir bölümünü inceleyerek bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirleme konusunda bir işletmenin neleri dikkate alabileceğini açıklamaktadır.

Bu, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirleme konusunda bir işletmenin ISSB Standartlarına uygunluk beyanında bulunmak için uygulaması gereken çeşitli hükümleri içeren bir yöntemdir. Bununla birlikte, bir işletmenin bu tür riskleri ve fırsatları belirlemek için bu sıralı yaklaşımı kullanması şart değildir. Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek için alternatif bir yaklaşım benimseyebilir. Örneğin, işletme, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirleme konusunda bir başlangıç noktası olarak sözleşmeye dayalı düzenlemelerine (başka deyişle, bağlı olduğu bir ilişkiye) bakabilir.

Değer zincirinin tanımı

İşletmenin faaliyetlerini içeren değer zincirini anlamak, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirleme konusunda kritik öneme sahiptir. Bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek için değer zinciri terimini anlaması gerekir.

IFRS S1 'değer zincirini' aşağıdaki şekilde tanımlamaktadır:

Raporlayan işletmenin iş modeliyle ilişkili tüm etkileşimler, kaynaklar ve ilişkiler ile işletmenin içerisinde faaliyet gösterdiği dış çevredir.

Değer zinciri; işletmenin -tasarım aşamasından teslimata, tüketime ve kullanım ömrünün sonuna kadar- ürün veya hizmetlerini oluşturmak için kullandığı ve bağımlı olduğu etkileşimleri, kaynakları ve ilişkileri kapsar. Değer zinciri; işletme faaliyetlerindeki (örneğin; işletmenin malzeme ve hizmet tedariki, pazarlama ve ürün ve hizmet satışı ve teslimatı gibi dağıtım kanallarında yer alan insan kaynakları ve finansman) ve işletmenin içerisinde faaliyet gösterdiği coğrafi, jeopolitik ve düzenleyici çevrelerdeki etkileşimleri, kaynakları ve ilişkileri de içerir.

Bir değer zinciri tanımının ilk cümlesi, değer zincirinin kapsamını belirleyen işletmenin aşağıdakilerden her ikisini de dikkate aldığını vurgular:

- İş modeli, yani işletmenin faaliyetlerinin değer yaratma ve nakit akışları oluşturma ile ilgili boyutları ve
- Dış çevresi, yani işletmenin faaliyetlerini etkileyen dış koşullar ve olaylar.

Değer zinciri tanımının ikinci kısmı, değer zincirinin kapsamının genişliğini ve bileşimini vurgular. Bir işletme değer zincirinin kapsamını belirlerken, bir ürün veya hizmetin kavramdan teslimata, tüketime ve kullanım ömrünün sonuna kadar tüm yaşam döngüsü boyunca işletmenin neleri kullandığını ve nelere bağlı olduğunu açıklar. Ayrıca, bir işletmenin tedarik, pazarlama ve dağıtım zincirleri de dâhil olmak üzere bu etkileşimlere, kaynaklara ve ilişkilerin yanı sıra işletmenin bir parçası olarak faaliyet gösterdiği finansal, coğrafi, jeopolitik ve düzenleyici çevrelere baktığını açıklar.⁷ Örneğin, elektronik cihazlar üreten bir işletme, Şekil 2.2'de gösterildiği gibi, ürün yaşam döngüsü boyunca değer zincirinin kapsamını dikkate alır.

⁷ Değer zincirinin tanımı, bir işletmenin kullandığı ve bağlı olduğu etkileşimler, kaynaklar ve ilişkilerden bazılarının atıfta bulunur ve bunlar tedarik, pazarlama ve dağıtım kanallarına dahil olanlarını da içerir. Bu eğitim materyalinde yer yer 'kanal' yerine 'zincir' terimi kullanılmıştır. Bu koşullarda, bunlar arasında herhangi bir farka işaret edilmesi amaçlanmamıştır. Örneğin, bu eğitim materyalinde 'tedarik kanalı' ile aynı anlama gelmesi amaçlanan 'tedarik zinciri' ifadesi kullanılmaktadır.

Şekil 2.2—Bir elektronik üreticisinin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları tespit etmek üzere değer zincirinin kapsamını belirlerken dikkate alabileceği hususlar

<p>Bir ürünün 'oluşturulması' için yaşam döngüsü ile ilgili hususlar</p>	<p>Geliştirme ve üretim Elektronik cihazların tasarlanması ve üretilmesi</p>	<p>Teslimat Elektronik cihazların müşterilere ulaştırılması</p>	<p>Tüketim Elektronik cihazların sürekli olarak çalıştırılması</p>	<p>Kullanım ömrü sonu Elektronik cihazların hizmet dışı bırakılması</p>
<p>İşletmenin değer zinciri boyunca kaynaklar ve ilişkilerle ilgili hususlar</p>	<p>İşletmenin faaliyetleri elektronik cihazların tasarımını, üretimini ve pazarlamasını desteklemek için gerekli olanlar; örneğin, insan kaynakları</p>	<p>Kanallar elektronik cihazlar için malzeme tedarik etmek, pazarlamak ve dağıtmak; örneğin, elektronik cihazların yapımında kullanılan parçaların (veya 'malzemelerin') kaynakları</p>	<p>Ortamlar işletmenin faaliyet göstermesi için koşulları sağlamak; örneğin, elektronik cihazların müşteri tarafından satın alınmasını kolaylaştırmak için finansman sağlamak</p>	

Örnek—İşletme, iş modeli, dış çevre ve dağıtım zinciri

Elektronik cihaz üreten bir işletme, değer zincirinin kapsamını belirlerken hem iş modelini hem de faaliyet gösterdiği dış çevreyi göz önünde bulundurur. Örneğin, işletme dağıtım kanallarını değerlendirirken aşağıdakileri dikkate alır:

- **İş modeli**—faaliyetlerinin bir parçası olarak, işletme ürünlerini müşterilere satmak için üçüncü taraf satıcılara bağlıdır. Bu üçüncü taraf satıcılar, işletmenin nakit akışı oluşturmakla ilişkili faaliyetlerinin boyutlarını temsil eder ve bu nedenle işletmenin iş modelinin ve değer zincirinin bir parçasını yansıtır.
- **Dış çevre**—işletmenin ürünlerini sattığı bir ülkedeki düzenleyici çevredeki değişiklikler, işletmenin müşterilerine sattığı ürün türlerini etkileyebilir. Düzenleyici çevre, işletmenin dışında kalan ancak faaliyetlerini etkileyebilecek düzenleyici koşullar ve olaylarla ilgilidir. Örneğin, elektronik atıkları azaltmak amacıyla üretilmesine izin verilen şarj cihazlarının türlerini standartlaştırma ve sınırlama yoluyla işletmenin sektörünü etkileyen bir düzenleme, işletmenin faaliyetlerini etkileyebilir. Bu nedenle, bir işletmenin faaliyet gösterdiği düzenleyici çevre, işletmenin değer zincirinin bir parçasıdır.

İşletmenin değer zinciri boyunca etkileşimleri

Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlarını belirlemek için, bir işletme değer zinciri boyunca paydaşlar, toplum, ekonomi ve doğal çevre ile etkileşimlerini dikkate alır (bkz. IFRS S1, 2. paragraf). Bu etkileşimler, işletme iş modelini uygulama sürecinden ve işletmenin bir parçası olarak faaliyet gösterdiği dış çevreden meydana gelir.

Bir işletmenin nakit akışı üretme yeteneği, bu etkileşimlerle ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır. Yani, bir işletme, değer zinciri boyunca paydaşlar, toplum, ekonomi ve/veya doğal çevre ile etkileşime girmeden nakit akışı üretemez.

Bir işletmenin etkileşimleri hem doğrudan hem de dolaylı olabilir. Örneğin, bir işletme, ürünlerini oluşturmak için ham madde olarak kereste kullanarak doğal çevre ile doğrudan etkileşime girebilir. Başka bir işletmenin tedarikçileri işletmenin kullandığı bir ürünü oluşturmak amacıyla ham madde olarak kereste kullanıyor olabilir ve bu işletme de tedarikçileri aracılığıyla doğal çevre ile dolaylı olarak etkileşime girebilir. Bir işletme, değer zincirini (değer zincirinin kapsam genişliği ve bileşimi dâhil) göz önünde bulundurduğunda, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlerken paydaşlar, toplum, ekonomi ve doğal çevre ile hem doğrudan hem de dolaylı etkileşimlerini dikkate alır.

Örnek—Paydaşlar, toplum, ekonomi ve doğal çevre ile etkileşimler

Konteyner ve Ambalaj sektöründe faaliyet gösteren bir işletme, ham maddeler için üç ülkede bulunan tedarikçilere bağlıdır. İşletme faaliyetlerini yürütmek ve ürünlerini oluşturmak için her bir tedarikçiyi kullandığından ve her bir tedarikçiye bağlı olduğundan, bu tedarikçiler değer zincirinin bir parçasıdır. İşletme, değer zinciri boyunca paydaşlar, toplum, ekonomi ve doğal çevre ile hem doğrudan hem de dolaylı etkileşimlerini dikkate alır. İşletme aşağıdakileri göz önünde bulundurur:

- A ülkesinin yerel toplulukları, işletmenin A ülkesindeki tedarikçilerinin işletmeyle iş yapma yeteneğini etkileyebilecek ormansızlaştırma uygulamalarını protesto etmektedir (toplumla etkileşimler);
- B ülkesinin hükümeti, sürdürülebilir operasyonlar yürüten işletmeler için, işletmenin tedarikçilerinin çalışma şeklini etkileyebilecek bir vergi teşviki sunmaktadır (ekonomi ile etkileşimler) ve
- C ülkesi, işletmenin C ülkesindeki tedarikçilerinin işletmenin ihtiyaç duyduğu ham maddeleri üretme yeteneğini etkileyebilecek bir kuraklık yaşamaktadır (doğal çevre ile etkileşimler).

İşletme, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesinde bu faktörleri dikkate alır. Örneğin, işletme, B ülkesindeki vergi teşviklerinin, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili bir fırsatı temsil ettiği tespitinde bulunabilir.

Bu örnek, işletmenin değer zincirindeki iş ortaklarının sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlarla karşı karşıya kalması durumunda, işletmenin de sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara maruz kalabileceğini göstermektedir.

Bir işletmenin değer zincirinin kapsamının belirlenmesi—orantılılık mekanizması

Bir işletmenin değer zincirinin genişliği ve bileşimini de içeren potansiyel kapsamı önemlidir. Uygulama konusundaki potansiyel zorlukları kabul eden ISSB, bir işletmenin değer zincirinin kapsamını belirlerken gereken çabanın kapsamını sınırlamaya karar vermiştir. Bunu yapmak için, IFRS S1'de, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek için değer zincirinin kapsamını değerlendirirken kapsamlı bir araştırma yapması gerekmediğini belirten bir orantılılık mekanizması⁸ getirilmiştir. 'İşletmenin raporlama tarihinde **aşırı maliyete veya çabaya katlanmaksızın** ulaşabildiği tüm makul ve desteklenebilir bilgileri' kullanması gerekmektedir (bkz. IFRS S1, B6 paragrafı). Ayrıca, ISSB Standartlarının yalnızca aslı kullanıcılarına kararları konusunda bilgi sağlama amaçlı olarak sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında önemli bilgilerin sağlanmasını zorunlu hâle getirdiği, bu nedenle değer zincirinin analizinin ve önemli bilgilerin tanımlanmasının bu bağlamda yapıldığı belirtilmektedir.

Bu 'işletmenin raporlama tarihinde aşırı maliyet veya çaba harcamadan ulaşabildiği tüm makul ve desteklenebilir bilgileri' kullanma hükmü, sürdürülebilirlikle ilgili olarak değer zincirlerinden kaynaklanan risk ve fırsatları belirlerken dikkate aldıkları bilgi türü için parametreler belirleyerek ve bu bilgileri elde etmek için gereken çabayı göstererek işletmelere yardımcı olur. Bu hüküm ayrıca bir işletme için aşağıdakileri belirtmektedir:

- Raporlama tarihinde aşırı maliyet veya çaba harcamadan ulaşabildiği tüm bilgileri kullanması zorunludur;
- Değer zinciri ile ilgili olarak aşırı maliyet veya çaba gerektirecek kapsamlı bir bilgi araştırması yapmak zorunda değildir ve
- Değer zincirinin kapsamını makul ve desteklenebilir bilgileri kullanarak belirlemesi zorunludur (bkz. IFRS S1, B8 - B10 paragrafları).

Bu kavram aynı zamanda, değer zincirleri genelindeki işletmelerden bilgi edinme konusunda zorluklarla karşılaşan işletmelere kolaylık sağlamaktadır (bkz. *IFRS S1, Karar Gerekçeleri*, KG58 paragrafı).

8 ISSB Standartları, çeşitli orantılılık mekanizmaları, yani işletmelere ISSB Standartlarını uygulamada yardımcı olmayı amaçlayan mekanizmalar içerir.

Kaynaklar ve ilişkiler

Bir işletmenin değer zinciri boyunca bağlı olduğu ve etkilediği kaynaklar ve ilişkiler mevcuttur. IFRS S1, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlerken, nakit akışı oluşturmak için bağlı olduğu, faaliyetleri ve çıktıları aracılığıyla etkilediği kaynakları ve ilişkileri dikkate alması gerektiğini açıklamaktadır (bkz. IFRS S1, B2 paragrafı).

Kaynaklar ve ilişkiler birçok biçimde olabilir. Örneğin, bir işletme, ürünlerini oluşturmak için ham madde olarak madenleri kullanarak doğal çevre ile etkileşime girebilir. Yani, işletme nakit akışı oluşturmak için bu kaynağa bağlıdır. Kaynakların ve ilişkilerin diğer biçim ve örnekleri Şekil 2.3'te gösterilmektedir. Bu örnekler, IFRS S1'in B4 paragrafında açıklanan kaynak ve ilişki biçimlerine dayanmaktadır. Şekil 2.3, bu tür kaynaklar ve ilişkiler için bir sınıflandırma sistemini temsil etmeyi amaçlamamaktadır.⁹

Şekil 2.3—Kaynaklar ile ilişkilerin biçim ve örnekleri

 Beşerî	 Entelektüel	 Finansal	 Doğal	 Üretilmiş	 Sosyal
<ul style="list-style-type: none"> • İşletmenin iş gücü • Tedarik zincirlerindeki işçiler 	<ul style="list-style-type: none"> • Patentler • Telif Hakları • Ticari Markalar 	<ul style="list-style-type: none"> • Nakit • Yatırımlar • Finansal kaynaklara erişim 	<ul style="list-style-type: none"> • Arazi • Su • Madenler • Ham maddeler 	<ul style="list-style-type: none"> • Makineler • Ekipman • Binalar • Altyapı 	<ul style="list-style-type: none"> • Paydaş ilişkileri • Müşteriler • Yerli topluluklar

Kaynaklar ve ilişkiler:

- İşletmenin iş gücü, bilgi birikimi veya organizasyonel süreçleri gibi dâhili nitelikte olabilir;
- İşletmenin erişmesi gereken malzemeler ve hizmetler veya tedarikçiler, distribütörler ve müşterilerle olan ilişkileri gibi harici nitelikte olabilir ve
- İşletmenin finansal tablolarında varlık olarak muhasebeleştirilen kaynakları ve ilişkileri içerebilir (ancak bunlarla sınırlı değildir) (bkz. IFRS S1, B4 paragrafı).

Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek için, bir işletmenin bağlı olduğu ve etkilediği kaynakları ve ilişkileri anlaması gerekir.

9 Kaynaklar ve ilişkiler kavramı [Entegre Raporlama Çerçevesindeki](#) 'sermaye' kavramına benzerdir Entegre Raporlama Çerçevesi, Value Reporting Foundation'ın Ağustos 2022'de IFRS Vakfı ile birleştirilmesi sonucunda bir IFRS Foundation kaynağı haline gelmiştir. Entegre Raporlama Çerçevesindeki bazı kavramlar IFRS S1 ve IFRS S2'ye dahil edilmiştir.

Bağımlılıklar ve etkiler

Bir işletme, doğrudan ve dolaylı olarak kaynaklara ve ilişkilere nasıl bağlı olduğunu ve bunları nasıl etkilediğini değerlendirir. IFRS S1'e göre bir işletme:

- Nakit akışı oluşturmak için kaynaklara ve ilişkilere bağlıdır ve
- Faaliyetleri ve çıktıları aracılığıyla kaynakları ve ilişkileri etkiler.

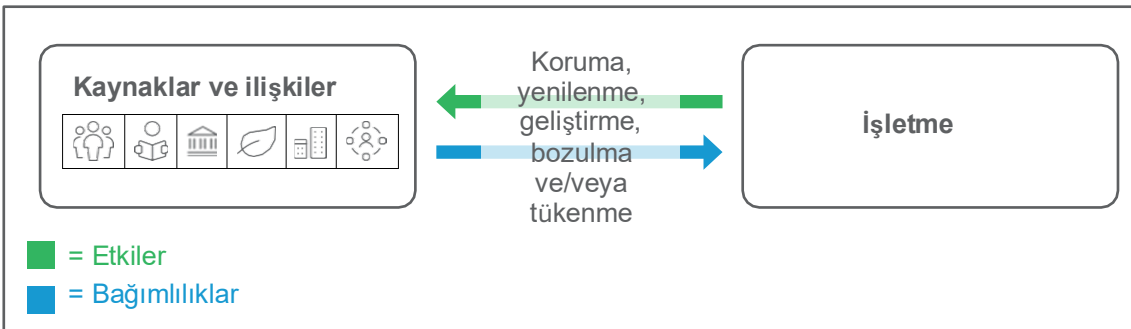
Bu bağımlılıklar ve etkiler, kaynakların ve ilişkilerin korunmasına, yenilenmesine ve gelişmesine veya bozulmasına ve tükenmesine katkıda bulunur (bkz. IFRS S1, B2 paragrafı). Bu kavram Tablo 2.1'de daha ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Tablo 2.1—Bir işletmenin faaliyetleri ve çıktılarının sonucu olarak kaynaklar ve ilişkiler üzerindeki bağımlılıkları ve etkileri.

İşletmenin faaliyetleri ve çıktıları	İşletmenin nakit akışı oluşturmak için bir kaynağa ve ilişkiye bağımlılığı	İşletmenin faaliyetleri ve çıktıları aracılığıyla bir kaynak ve ilişki üzerindeki etkisi
İşletme, sulama için yeraltı suyu çıkarmaktadır .	İşletme, iş modelini uygulamak için suya bağımlıdır.	İşletmenin faaliyetleri, suya bağımlılığı ve suyu etkileyen faaliyetleri nedeniyle su kaynağını tüketebilir .
İşletme, çalışan eğitimine yatırım yapmaktadır.	İşletme, son derece rekabetçi bir pazarda faaliyet göstermektedir ve iş modelini uygulamak için yüksek düzeyde uzmanlaşmış bir iş gücüne bağlıdır.	İşletmenin eğitime yaptığı yatırım, yüksek düzeyde uzmanlaşmış bir iş gücüne bağımlılığı ve iş gücünü etkileyen faaliyetleri nedeniyle iş gücünü geliştirmeye yardımcı olabilir.

Gösterildiği gibi, bir işletmenin faaliyetleri ve çıktıları, bağlı olduğu kaynakları ve ilişkileri etkileyebilir. Bu gibi durumlarda, işletme kaynak veya ilişki üzerindeki kendi etkisinden etkilenir. İşletmenin hem kaynaklarına hem de ilişkilerine bağlı olduğu ve etkilediği bu birbirine bağımlı sistem, IFRS S1'de açıklanmış ve Şekil 2.4'te gösterilmiştir.

Şekil 2.4 —İşletmenin hem kaynaklara hem de ilişkilere bağlı olduğu ve bunları etkilediği birbirine bağımlı sistem

Bununla birlikte, bir işletmenin bağımlılıkları ve etkileri her zaman yakından ilişkili olmayabilir. Yani, bir işletme etkilemediği bir unsura bağlı olabilir ve bağlı olmadığı bir unsuru etkileyebilir. Yine de, her iki durumda da - bağımlılık ve etki - bir işletmenin bağımlılıklarının ve etkilerinin, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara yol açabilir.

Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar

IFRS S1, bir işletmenin kaynaklar ve ilişkiler üzerindeki bağımlılıklarının ve etkilerinin, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara yol açtığını açıklamaktadır. Örneğin, bir işletmenin bir kaynağa erişimi - başka deyişle nakit akışı oluşturmak için kullandığı bir ilişkiye bağlı hareket edebilme becerisi - risk altındaysa, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliği bu durumdan etkilenebilir. Bu gibi durumlarda bir işletme, bunun **gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek** sürdürülebilirlikle ilgili bir risk olup olmadığını değerlendirmelidir.

"Makul ölçüde beklenebilecek"

IFRS S1, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkındaki bilgilerin açıklanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu, işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili bu tür risk ve fırsatları belirlerken harici bir bakış açısını göz önünde bulundurduğu anlamına gelir. Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsatın, işletmenin kendisi bu beklentiye sahip olmasa bile, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini (harici bir tarafın beklentilerine dayanarak) etkilemesinin *makul ölçüde beklenebilecek* olduğuna karar verebilir. Özellikle, işletmenin, bilgilerin verilmemesi, yanlış verilmesi veya gizlenmesi durumunda, aslı kullanıcıların vereceği bir kararı etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek hususları dikkate alması gerekir. Bu nedenle, aslı kullanıcıların bakış açısı işletme için özel bir husustur.

Örnek—İşletme, kendisinin maruz kalacağına inanmadığı sürdürülebilirlikle ilgili bir riskten etkilenmesinin makul ölçüde beklenebilecek olduğunu belirlerse

Bir işletme, tedariklerini etkili insan hakları korumalarıyla tanınan bir ülkeden tedarik eden bir giyim üreticisidir.

İşletmenin sektördeki emsalleri, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında tedarik zincirleri boyunca insan hakları ihlali risklerini açıklamıştır. Bu emsaller, işletmenin tedarik etmediği ülkelerden tedarik sağlamaktadır.

İşletme sürdürülebilirlikle ilgili risklerini değerlendirirken hem işletmeye özgü faktörleri hem de aşağıdakileri de içerebilecek dış faktörleri dikkate alır:

- Tedarik zinciri genelinde insan hakları ihlali riskinin işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesini beklememektedir (işletmeye özgü faktör) ve
- İşletmenin faaliyet gösterdiği sektörün tedarik zinciri genelinde insan hakları ihlali risklerine maruz kaldığı bilinmektedir (dış faktör).

Tedarikçilerin etkili insan hakları korumaları ile bilinen bir ülkede yoğunlaşması nedeniyle, işletme kendisinin bu riske maruz kaldığına inanmamaktadır. Bununla birlikte, işletme, aslı kullanıcılar bunun konunun bu sektördeki bir işletme için bir risk olmasını bekleyebileceği olması nedeniyle tedarik zincirinde insan hakları ihlalleri riskine maruz kalmasının *makul ölçüde beklenebilecek* olduğu tespitinde bulunmuştur.

Bu gibi durumlarda, bir işletme, ilişkili önemli bilgileri açıklar. Örneğin, işletme tedarik zinciri genelinde insan hakları ihlali riskine maruz kalmadığını ve bunun nedenini açıklayabilir.

İşletmenin gelecekteki finansal yeterliliği

ISSB Standartlarında, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliği, işletmenin *kısa, orta veya uzun vadede nakit akışını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini ifade eder.*

Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsatın nakit akışını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek olup olmadığını değerlendirir - bu değerlendirme, sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsatın bunların üçünü de etkilemesini gerektirmez, ancak pratikte bunlar genellikle birbirleriyle ilişkilidir.

Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların işletmenin *nakit akışı, finansmana erişimi ve sermaye maliyeti* üzerindeki etkileri aşağıdakileri içerir:

- İşletmenin net nakit akışının tutarı, zamanlaması ve belirsizliği;
- İşletmenin finansman sağlama kabiliyeti ve
- İşletmenin faaliyetleri ve yatırımlarına finansman sağlamak için katlandığı maliyet.

Sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsatın bir işletmenin *finansmana erişimi ve sermaye maliyeti üzerindeki etkisi, diğer piyasa katılımcılarının işletme ile nasıl etkileşime girebileceğine* dair bir değerlendirmeyi beraberinde getirir. Örneğin, bir işletme sürdürülebilirlikle ilgili bir riskin yönetimine ilişkin olumsuz bir itibara sahipse, bazı borç verenler, işletmeye borç vermekten kaynaklanabilecek itibar riski nedeniyle bu işletme ile ilişkilendirilmek istemeyebilir. Sonuç olarak, işletme sermayeye kısıtlı erişim sağlayabilir ve bu da onu başka bir yerde, belki de daha az elverişli şartlarda (daha yüksek faiz oranları, daha düşük borçlanma tutarları veya emsallerinden daha fazla sözleşme kısıtlamaları gibi) sermaye aramaya zorlayabilir. İşletme, sürdürülebilirlikle ilgili bir riskin finansmana erişimini veya sermaye maliyetini etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek olduğunu tespit ederse, işletmenin bu sürdürülebilirlikle ilgili risk hakkında hangi bilgilerin önemli olduğunu belirlemesi ve bu bilgileri ISSB Standartlarını uygularken açıklaması gerekecektir.

Bir işletmenin nakit akışı, finansmana erişimi ve sermaye maliyeti üzerindeki etkiler, bir işletme için sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların potansiyel etkilerini değerlendirmek üzere *kısa, orta ve uzun vadede* değerlendirilir. Kısa, orta ve uzun vadeli zaman dilimleri işletmeden işlemeye farklılık gösterebilir ve birçok faktöre bağlı olabilir, örneğin:

- Nakit akışı, yatırım ve iş döngüleri gibi sektöre özgü özellikler;
- Stratejik kararlar alma ve sermaye tahsisi planları için bir işletmenin sektöründe endüstrisinde tipik olarak kullanılan planlama dilimleri ve
- Aslı kullanıcıların ilgili sektördeki işletmeleri değerlendirdiği zaman dilimleri (bkz. IFRS S1, 31. paragraf).

Bazı durumlarda, ISSB Standartlarına kısa atıflarda bulunmaktadır, örneğin ISSB Standartları, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar 'finansal etkilere' yol açtığına bilgi verilmesini gerektirir.

'Finansal etkilere' yapılan bu kısa atıf, ISSB Standartlarının IFRS S1'de bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliği olarak özellikle atıfta bulunulan daha geniş faktörleri dikkate almak yerine, yalnızca nakit akışının etkilenip etkilenmediğine odaklandığı şeklinde yanlış anlaşılabilir.

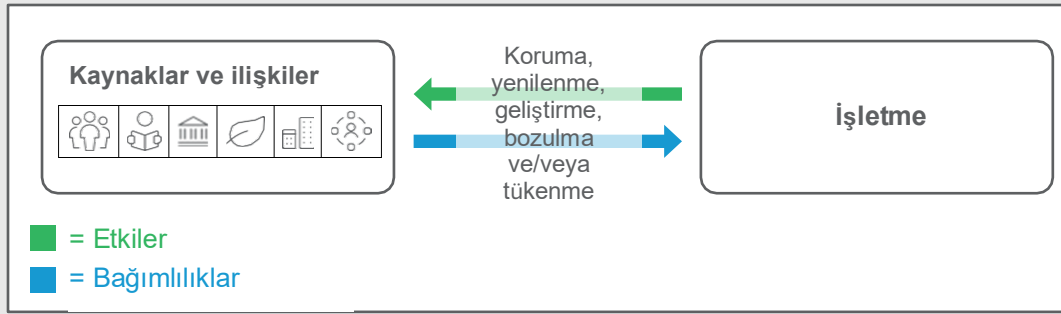
Örnekler—Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar

Aşağıdaki örneklerde, bir işletme, değer zinciri genelindeki bağlı olduğu ve etkilediği kaynakları ve ilişkileri ve bunların işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara yol açıp açmadığını dikkate almaktadır.

Spesifik olarak, bu örnekler, sürdürülebilirlikle ilgili bu tür risk ve fırsatların aşağıdakilerden kaynaklandığı senaryoları göstermektedir:

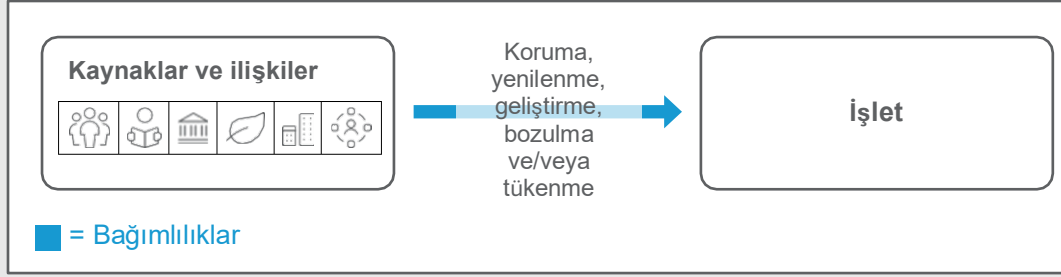
- Bir işletmenin etkilediği bir kaynağa ve bir ilişkiye bağımlılığı (Şekil 2.5);
- Bir işletmenin etkilemediği bir kaynağa ve bir ilişkiye bağımlılığı (Şekil 2.6) ve
- Bir işletmenin bağlı olmadığı kaynak ve ilişkiler üzerindeki etkisi (Şekil 2.7).

Şekil 2.5 —Bir işletmenin etkilediği bir ilişkiye bağımlılığında kaynaklanan sürdürülebilirlikle ilgili fırsat

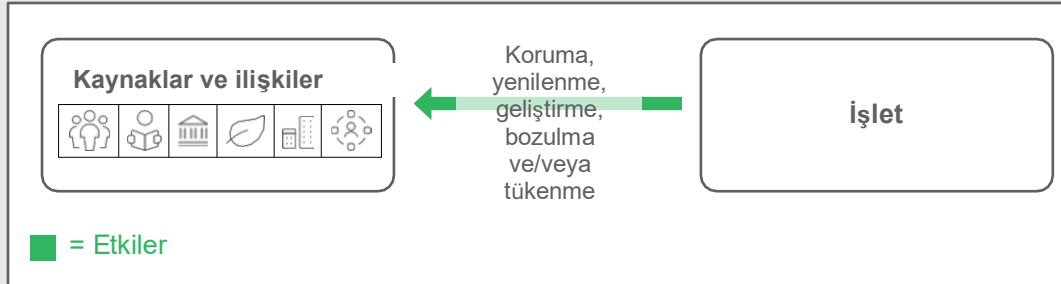
- **İşletmenin bağımlı olduğu ve aynı zamanda etkilediği ilişki:** yüksek düzeyde uzmanlaşmış iş gücü.
- Bir işletme son derece rekabetçi bir pazarda faaliyet göstermektedir ve stratejik amaçlarına ulaşmak için yüksek düzeyde uzmanlaşmış bir iş gücüne *bağılıdır*. Bu nedenle, işletmenin gelecekteki başarısının bu kaynağı cezbetme ve elde tutma yeteneğine bağlı olması muhtemeldir.
- Aynı zamanda, bu yetenek, kısmen, işletmenin çalışan eğitimi ve refahına yatırım yapıp yapmadığı gibi, işletmenin istihdam uygulamalarının bazı *etkilerine* bağlı olacaktır ve bu da çalışan memnuniyeti, bağlılığı ve elde tutma seviyelerini *etkileyebilir*. İşletme çalışanlarının bağlılık puanları sürekli olarak en yakın rakiplerinin ortalamasının üzerinde olmuştur.
- İşletme, sektörün yetenekleri cezbetmek ve elde tutmak için daha fazla yatırım gerektirecek yeni bir büyüme aşamasına girmesini beklediğinden, bunun nakit akışı üretme yeteneğini olumlu yönde etkilemesi ve dolayısıyla işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili bir fırsat olduğu sonucuna varmıştır.

Şekil 2.6—Bir işletmenin etkilemediği bir kaynağa bağımlılığında kaynaklanan sürdürülebilirlikle ilgili fırsat

- **İşletmenin bağımlı olduğu ve etkilemediği kaynak:** finansmana erişim.
- Temiz teknolojilerin geliştirilmesine yatırım yapan (daha düşük karbonlu bir ekonomiye geçişi destekleyen) bir işletme, faaliyetlerini finanse etmek için nakit ve finansal kaynaklara erişimine *bağılıdır*. İşletme, özellikle iş modelleri daha düşük karbonlu bir ekonomiye geçişi destekleyen işletmelere yatırım yapma konusunda yatırımcıların ne düzeyde istekli olduğuna bağlıdır.
- Yatırımcıların işletmenin iş modeline yönelik isteğine dair olumlu bir değişiklikle alakalı olarak değişim gösteren bir finansman ortamı, işletmenin bağlı olduğu finansal kaynaklara erişimini etkileyebilir.
- İşletme, bunun, işletmenin dış kaynaklardan finansman elde etme kabiliyetini olumlu yönde etkilemesi ve dolayısıyla işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili bir fırsat olduğu sonucuna varmaktadır.

Şekil 2.7—Bir işletmenin bağlı olmadığı bir kaynak üzerindeki etkilerinden kaynaklanan sürdürülebilirlikle ilgili risk

- **İşletmenin bağlı olmadığı ve etkilediği kaynak:** yerel deniz canlısı türleri.
- Bir işletme, iş modelini uygulamak için su kullanmakta ve işletmenin faaliyetleri su kullanımı yoluyla yerel deniz canlısı türlerini *etkileyebilmektedir*. Ancak işletme, iş modelini uygulamak için bu deniz canlısı türüne bağlı değildir. Buna ek olarak, etkilenme olasılığı en yüksek olan türlerin mevcut durumda tehlike altında olduğu düşünülmemektedir.
- Bununla birlikte, işletmenin faaliyetlerinin bu su kaynağının bozulmasına veya tükenmesine katkıda bulunma ve dolayısıyla belirli deniz canlısı türlerini tehlikeye atma potansiyeline sahip olduğuna inanılıyorsa, işletmenin faaliyet gösterme konusundaki yasal lisansa ve toplumsal rızaya bağımlı olması nedeniyle bu potansiyel etkiler, işletmenin faaliyetleri açısından bir risk oluşturabilir. Örneğin, bu durum düzenleyici hususlar ile ilgili risklere veya itibara ilişkin risklere yol açabilir.
- İşletme tabi olduğu özel koşulları göz önünde bulundurarak, *etkilerinin*, işletmenin gelen ve giden nakit akışının tutarı ve zamanlamasını, finansman elde etme kabiliyetini ve/veya sermaye maliyetini ve dolayısıyla işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili bir riske yol açabileceğini belirlemiştir.

Eğitim materyalinin bu bölümünde yer alan örnekler, nihayetinde işletmenin, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkındaki bilgilerin önemli olup olmadığını belirlemesiyle sonuçlanan örneklerdir.

'Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek' sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara yapılan bu vurgu, işletmelerin sürdürülebilirlikle ilgili her olası risk veya fırsatı tanımlamasına gerek olmadığını açıkça anlaşılmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Yani, bu vurgu olmadan, *sürdürülebilirlikle ilgili olarak belirlenmiş herhangi bir risk veya fırsata* odaklanılabılır. Örneğin, bir işletme nakit akışı üretmek (tıpkı her işletmenin yaptığı gibi) için temiz havaya (bir kaynağa) bağlıdır. Bunun nedeni, temiz havanın işletmenin çalışanları, müşterileri vb. için gerekli olmasıdır. Bu nedenle, işletme temiz havaya erişim sağlayamazsa, iş sürekliliğinde ortaya çıkacak aksama nedeniyle sürdürülebilirlikle ilgili bir risk bulunduğu tespitinde bulunabilir. Bununla birlikte, bu, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olmayan bir risktir ve bu olası ancak makul ölçüde beklenmeyen riskin tanımlanması muhtemelen önemli bilgilerin sağlanmasına neden olmaz. Her işletme, faaliyet göstermek için temiz havaya bağlıdır.

Bununla birlikte, bazı durumlarda, bir işletme temiz havaya erişim konusunda sürdürülebilirlikle ilgili bir risk belirleyebilir ve bu nedenle bir işletmenin temiz havaya bağımlılığından kaynaklanan riskler hakkındaki bilgileri açıklaması uygun olabilir. Örneğin, bir işletme, çalışanlarının işletmenin iş yerine gidip gelememesi veya bölgede yaşayamaması nedeniyle, havanın işletmenin etkileneceği veya etkilenmesinin makul ölçüde beklenebilecek olduğu düzeyde düşük kalitede olduğu bir bölgede faaliyet gösteriyor olabilir. Böyle bir durumda, işletme, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan temiz havaya erişim konusuna ilişkin sürdürülebilirlikle ilgili bir risk belirleyecek ve bu risk hakkındaki önemli bilgileri açıklayacaktır.

Dolayısıyla, bir işletme sürdürülebilirlikle ilgili her risk veya fırsat hakkında bilgi açıklamayacaktır. Bir işletme, değer zinciri genelinde birçok kaynağa ve ilişkiye bağlı olsa ve bunları etkileyebilse de IFRS S1, işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında *gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi* makul ölçüde beklenebilecek *önemli bilgileri* açıklamasını zorunlu kılmaktadır.

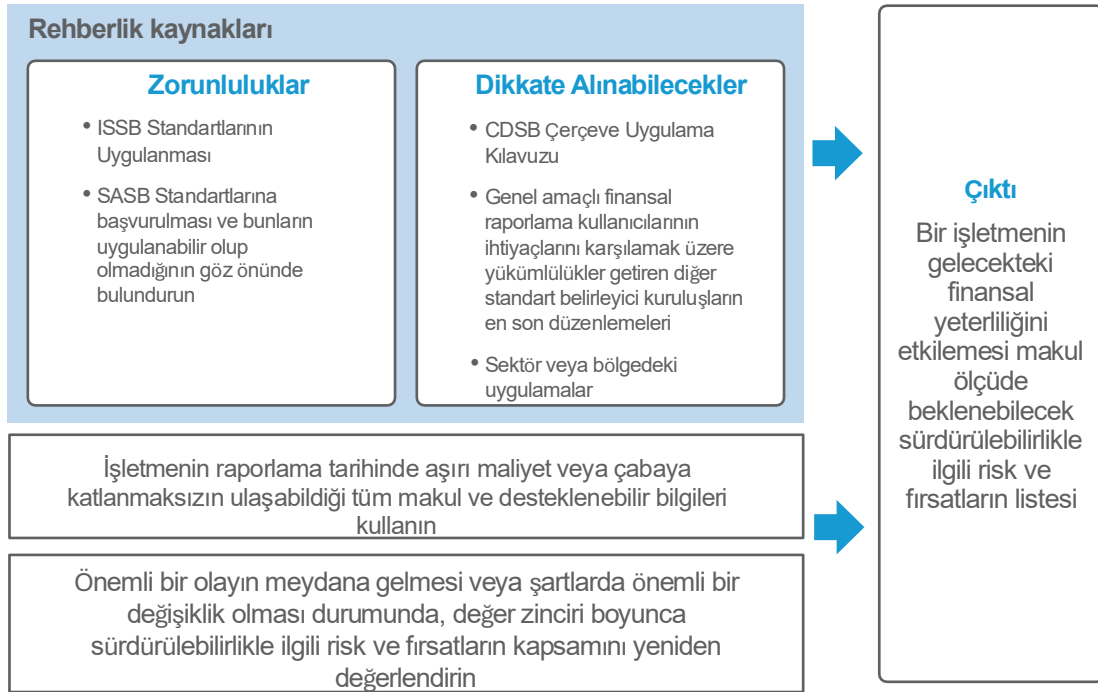
Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların tanımlanması

Bir işletme, neyin sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsat teşkil ettiğini kendi olgularına ve koşullarına dayalı olarak belirler. İşletmeler, işlerinin bir parçası olarak sürdürülebilirlikle ilgili riskleri ve fırsatları belirlemek, değerlendirmek ve bunlara yanıt vermek için genellikle köklü süreçlere sahiptir. .

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların hazırlanması amacıyla, IFRS S1, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesi ile ilgili hükümleri ortaya koymaktadır. IFRS S1 bir işletmenin aşağıdakileri yapmasını zorunlu kılmaktadır:

- Rehberlik kaynaklarını IFRS S1'de belirtilen şekilde kullanmak;
- İşletmenin raporlama tarihinde aşırı maliyet veya çaba harcamadan ulaşabildiği tüm makul ve desteklenebilir bilgileri kullanmak ve
- Ciddi bir olay veya koşullarda mühim bir değişiklik meydana geldiği takdirde, değer zinciri genelinde sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların kapsamını yeniden değerlendirmek.

Şekil 2.8—Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların tanımlanması için ISSB Standartlarının kullanılması

ISSB Standartlarının Uygulanması

ISSB Standartları (ISSB Standartlarının eklerini de içerir), işletmelerin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemelerine yardımcı olacak hükümleri belirler (bkz. IFRS S1, 54-55. paragraflar). Ek olarak, Karar Gereçeleri, Eşlik Eden Kılavuz ve eğitim materyalleri ('ilgili materyaller' olarak anılır) de bu süreçte yardımcı olabilir.¹⁰ Örneğin, IFRS S2 ve ilgili materyalleri, bir işletmenin iklimle ilgili risklerini ve fırsatlarını tanımlamasına yardımcı olan hükümler, rehberlik ve örnekler içerir (bu eğitim materyalinde Ek A'ya bakın).

ISSB Standartları, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek için belirli bir yaklaşım veya yöntem kullanmasını zorunlu kılmaz. Bunun yerine, ISSB Standartları, bir işletmenin kullanılacak rehberlik kaynaklarıyla ilgili hükümler de dâhil olmak üzere sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları tanımlamasına yardımcı olan rehberlik sağlar.¹¹

Bu bölümde verilen "sürdürülebilirlikle ilgili riskler ve fırsatlar" açıklaması, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili riskleri ve fırsatları belirlemesine yardımcı olabilir. (bkz. Şekil 2.9).

Şekil 2.9—Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesine yardımcı olmak için temel kavramların kullanılması örneği

Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların temelini oluşturan kavramlar	Kavramların kullanılmasıyla sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesi	Örnek
Değer zinciri	Bir işletme, değer zincirinin kapsamını değerlendirir ve paydaşlar, toplum, ekonomi ve doğal çevre ile etkileşimlerini dikkate alır.	Bir giyim işletmesi, tedarik kanallarında doğal çevre ile etkileşimlerini göz önünde bulundurur.
Kaynaklar ve ilişkiler	İşletme, değer zinciri boyunca kaynakları ve ilişkileri dikkate alır.	Giyim işletmesi üretim sürecinde su kullanımını göz önünde bulundurur.
Bağımlılıklar ve etkiler	İşletme, kaynaklar ve ilişkiler üzerindeki bağımlılıklarını ve etkilerini tanımlar.	Giyim işletmesi, ürünlerini üretmek için yüksek miktarda suya bağımlılığı olduğunu göz önünde bulundurur.
Gelecekteki finansal yeterliliği etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar	İşletme, kaynaklar ve ilişkiler üzerindeki bağımlılıklarından ve etkilerinden kaynaklanan, gelecekteki finansal yeterliliği etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları tanımlar.	Giyim işletmesi, suyun yoğun kullanıldığı üretim süreçlerini azaltacak yeni teknolojileri kullanmaya ilişkin sürdürülebilirlikle ilgili bir fırsat tespit eder. Bu, işletmenin maruz kaldığı üretim maliyetlerini kayda değer ölçüde azaltacaktır.

10 ISSB Standartları uygulanırken, Karar Gereçeleri, Eşlik Eden Kılavuz ve eğitim materyallerinin dikkate alınması veya uygulanması gerekmez. ISSB Standartlarının ve ilgili materyallerin nasıl kullanılacağına ve uygulanacağına dair genel bir bakış için, Mart 2024'te düzenlenen IFRS S1 ve IFRS S2 ile ilgili Geçiş Uygulama Grubu toplantısında düzenlenen Gündem Belgesi 1 *ISSB Standartlarını ve ilgili materyallerini kullanarak, IFRS S2 29 (-)(c) paragrafının Uygulaması* metninin 10-20 arası paragraflarına bakın.

11 Şüpheye mahal vermemek için, IFRS S1, bir işletmenin ISSB Standartlarındaki sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesi konulu hükümleri uygulamasını gerektirir.

Bir işletme, hem sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek hem de belirlenen sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların tamlığını değerlendirmek için IFRS S1'deki sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların açıklamasını kullanabilir. Örneğin, bir işletme aşağıdakileri yapıp yapmadığını değerlendirebilir:

- Etkileşimlerini, yani işletme ve paydaşlar, toplum, ekonomi ve doğal çevre arasındaki etkileşimleri, göz önünde bulundururken, genişliği ve bileşimi de dâhil olmak üzere değer zincirinin kapsamını değerlendirmek;
- Değer zinciri boyunca kaynakları ve ilişkileri göz önünde bulundurmamak ve
- Bağımlılıkların ve etkilerin, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara yol açıp açmadığını belirlemek ve değerlendirmek.

Bu tür risk ve fırsatların işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini - nakit akışını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini - etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek olup olmadığının değerlendirilmesi, açık bir şekilde kısa, orta ve uzun vadedeki etkilerin değerlendirilmesini gerektirir.

Bir işletmenin atıfta bulunması ve geçerli olup olmadığını dikkate alması gereken rehberlik kaynakları—SASB Standartlarındaki açıklama konuları

IFRS S1, bir işletmenin, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek üzere SASB Standartlarındaki açıklama konularına atıfta bulunmasını ve bunların uygulanabilirliğini dikkate almasını zorunlu kılmaktadır (bkz. IFRS S1, 55(a) paragrafı).

SASB Standartları, işletmelerin faaliyetleriyle alakalı olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemelerine yardımcı olacak şekilde belirli sektörler için uyarlanmıştır.

Bir işletme, SASB Standartlarını kullanmak için faaliyetleriyle en yakından uyumlu olan SASB Standardını/Standartlarını tanımlamalı ve daha sonra belirlenen SASB Standardındaki/Standartlarındaki açıklama konularının işletmenin faaliyetleri açısından geçerli olup olmadığını değerlendirmelidir (bkz. *IFRS S1, Eşlik Eden Kılavuz*, IG17 paragrafı).

Örnek—Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek için SASB Standartlarına atıfta bulunulması ve bunların dikkate alınması

Süt ürünleri sektöründe faaliyet gösteren bir işletme, *Et, Kümes Hayvanları ve Süt Ürünleri* SASB Standardındaki açıklama konularına atıfta bulunacak ve bunların uygulanabilir olup olmadığını değerlendirecektir. İşletme, bu SASB Standardındaki açıklama konularının uygulanabilir olup olmadığını değerlendirdikten sonra, (1) gıda güvenliği ve (2) iş sağlığı ve güvenliği açıklama konularının işletmenin koşulları kapsamında geçerli olduğu sonucuna varabilir.

Dolayısıyla, işletme, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların tanımlanmasına dair bilgi edinmek için bu SASB Standardındaki açıklama konularını kullanabilir. İşletme bu açıklama konularını uygulayarak, ürününün kalitesini ve güvenliğini korumada konusunda bir başarısızlığın maliyetli geri çağırma süreçleriyle sonuçlanabileceğini ve bu durumun markasının itibarına zarar verebileceğini açıklayabilir. İşletme ayrıca, bu tür bir başarısızlığın para cezalarına yol açabileceğini, hasılatını azaltabileceğini ve ticaret kısıtlamalarının uygulanması da dâhil olmak üzere düzenleyici inceleme süreçlerini arttırabileceğini açıklayabilir.

Bir işletme, uygulanabilir her açıklama konusu için bu yaklaşımı tekrarlayabilir.

Bir işletme, SASB Standartlarındaki bir açıklama konusunun işletmenin koşulları kapsamında geçerli olmadığı sonucuna varabilir. Bu durumda, işletmenin, açıklama konusunda belirtilen metrikleri yansıtan sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgileri genel amaçlı finansal raporlarına dâhil etmesi gerekmeyecektir.¹²

SASB Standartlarının Yapısı

SASB Standartları sektör tarafından düzenlenmektedir. Her SASB Standardı, diğer unsurların yanı sıra aşağıdakileri içerir:

- Bir işletmenin iş modeli ve faaliyetleri için geçerli olması muhtemel bir veya daha fazla SASB Standardını tanımlamasına yardımcı olmayı amaçlayan sektör adları ve açıklamaları. Sektörler genellikle yerel konvansiyonlara göre sınıflandırılarak tanımlandığından, sektör adları, bir işletmenin kendisini bir parçası olarak gördüğü sektörle tam olarak uyumlu olmayabilir. Bununla birlikte, SASB Standartları bu şartlarda dahi, bir işletmeye sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirleme konusunda yardımcı olur.
- Belirli bir sektördeki işletmelerin faaliyetleriyle ilişkili belirli sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsatları tanımlayan açıklama konuları. Açıklama konuları (bunlara eşlik eden açıklamalar dâhil), belirli bir sektördeki kuruluşların faaliyetlerine dayalı olarak sürdürülebilirlikle ilgili belirli riskleri veya fırsatları tanımlar ve bunların yanı sıra, iyi yönetim veya kötü yönetimin işletmelerin finansal risk ve getiri profilini nasıl etkileyebileceğine dair kısa bir açıklama da içerir. Bu açıklama konuları, işletmelerin iş modellerine ve faaliyetlerine dayalı olarak sürdürülebilirlikle ilgili olarak açıklanacak belirli riskleri ve fırsatlarını tutarlı bir şekilde belirlemelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

12 SASB Standartlarının nasıl kullanılacağı hakkında daha fazla bilgi için bkz. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/supporting-implementation/ifrs-s1/using-sasb-standards-for-ifrs-s1.pdf>

Bir işletmenin atıfta bulunabileceği ve dikkate alabileceği rehberlik kaynakları

IFRS S1, SASB Standartlarındaki açıklama konularına atıfta bulunma ve bu konuların uygulanabilirliğini değerlendirme hükmüne ek olarak, aşağıdaki rehberlik kaynaklarını ortaya koymaktadır (bkz. IFRS S1, 55(b) paragrafı).¹³ Bir işletme, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili riskleri ve fırsatları belirlerken bu rehberlik kaynaklarına atıfta bulunabilir ve bunların uygulanabilirliğini değerlendirebilir.

1. İklim Bilgilendirme Standartları Kurulu (CDSB) Çerçeve Uygulama Kılavuzu.

Biyçeşitlilikle İlgili Açıklamalara İlişkin CDSB Çerçeve Uygulama Rehberi, toprak verimliliğinde azalma, mahsul üretimi için tozlaşmada azalma ve balık stoklarının kullanılabilirliğinin azalması gibi fiziksel biyçeşitlilikle ilgili potansiyel riskleri tanımlamaktadır.

Su ile İlgili Açıklamalara İlişkin CDSB Çerçeve Uygulama Rehberi, iyileştirilmiş su verimliliği, yeni ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi ve paydaşlarla katılım ve iş birliği yoluyla ekosistemlerin korunması ve restorasyonu gibi su ile ilgili potansiyel fırsatları tanımlamaktadır.

2. Diğer aslı kullanıcı odaklı standart belirleyicilerin materyalleri.

Örnek—Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek için aslı kullanıcı odaklı bir standart belirleyicinin materyallerine atıfta bulunulması ve bunların geçerli olup olmadığının değerlendirilmesi

Bir işletme, aslı kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarını karşılamak için tasarlanmış standartların yayınlanmasından ulusal standart belirleyicisinin sorumlu olduğu bir ülkede faaliyet göstermektedir. Standart belirleyici, insan sermayesi ile ilgili açıklamalara ilişkin bir standart yayınlamıştır. IFRS S1, işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlerken bu standardın uygulanabilir olup olmadığını değerlendirmesine izin verir.

3. Aynı sektörde/sektörlerde veya aynı coğrafi bölgede/bölgelerde faaliyet gösteren işletmeler tarafından belirlenmiş sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar.

Örnek—Sektördeki emsallerinin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlarına atıfta bulunulması ve bunların uygulanabilir olup olmadığının değerlendirilmesi

Tıbbi Ekipman ve Malzemeler sektöründe faaliyet gösteren bir işletme, yakın zamanda Sağlık Hizmetleri Distribütörleri sektöründe faaliyet gösteren bir işletmeyi satın almıştır. Satın alımını yapan işletme, değer zinciri boyunca sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların kapsamını yeniden değerlendirirken (ciddi bir olayın meydana gelmesi durumunda gerektiği gibi), sağlık hizmetleri distribütörleri sektöründe yaygın olabilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları dikkate alır. Bu tür risk ve fırsatların belirlenmesine yardımcı olmak için, satın alan işletme, ilgili sektörde faaliyet gösteren işletmelerin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında tanımlanan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara atıfta bulunur.

¹³ Bu rehberlik kaynaklarına yapılan atıf, bir işletmenin atıfta bulunması ve dikkate alması *zorunlu* olan SASB Standartlarına yapılan atıfta gelişmektedir.

İşletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesi—orantılılık mekanizması

Bir işletme, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek için IFRS S1'de atıfta bulunulan rehberlik kaynaklarını uygular. İşletmenin, sürdürülebilirlikle ilgili bu riskleri ve fırsatları belirlemek için kapsamlı bir bilgi araştırması yapması gerekmez. Bunun yerine, raporlama tarihinde aşırı maliyete veya çabaya katlanmaksızın ulaşabildiği tüm makul ve desteklenebilir bilgileri kullanır (bkz. IFRS S1, B6 paragrafı). Makul ve desteklenebilir bilgiler hem dâhili hem de harici olabilir, örneğin:

- İşletmenin risk yönetimi süreçleri;
- Sektör ve rakiplerin deneyimleri;
- Dış derecelendirmeler, raporlar ve istatistikler ve
- İşletmenin aşağıdaki amaçlarla kullandığı bilgiler:
 - o Finansal tablolarını hazırlamak;
 - o İş modelini uygulamak;
 - o Stratejisini belirlemek ve
 - o Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlarını yönetmek (bkz. IFRS S1, B9 paragrafı).

'İşletmenin raporlama tarihinde aşırı maliyete veya çabaya katlanmaksızın ulaşabildiği tüm makul ve desteklenebilir bilgilerin' kullanılması, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesinde alakalı olabilecek geniş bilgi yelpazesi sunması nedeniyle faydalıdır. Tüm makul ve desteklenebilir bilgilerin kullanılmasına ilişkin bu hüküm, parametreleri belirlemeyi ve dikkate alınacak bilgilerin ve bu bilgileri elde etmek için gösterilen çabanın tanımlanmasında bir işletmeye rehberlik etmeyi amaçlamaktadır.

Bu hüküm, bir işletme için aşağıdakileri belirtmektedir:

- Desteklenemez veya makul olmayan bilgilere dayanarak fırsatları (veya riskleri) olduğundan yüksek veya olduğundan düşük şekilde yansıtması yasaktır;
- Raporlama tarihinde sahip olduğu tüm bilgileri (geçmiş olaylar, mevcut koşullar ve gelecekteki koşullara dair öngörüler hakkındaki bilgiler dâhil) kullanmak zorundadır ve
- Sürdürülebilirlikle ilgili her risk veya fırsatı tanımlamak için kapsamlı bir bilgi araştırması yapması beklenmemektedir. Bunun nedeni böyle kapsamlı bir araştırmanın 'aşırı maliyet veya çaba' gerektirecek olmasıdır (bkz. *IFRS S1, Karar Gereklileri*, KG51 paragrafı).

Değer zinciri boyunca sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların kapsamının yeniden değerlendirilmesi

Bir işletmenin değer zincirini etkileyen değişiklikler meydana gelebilir. Uygulamayı kolaylaştırmak için, bir işletmenin yalnızca önemli bir olayın meydana gelmesi veya koşullarda önemli bir değişiklik olması durumunda değer zincirindeki bu değişimden etkilenen sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların kapsamını yeniden değerlendirmesi gerekmektedir (bkz. IFRS S1, B11 paragrafı). Dolayısıyla, bir işletmenin bu değerlendirmeyi her raporlama tarihinde yeniden gerçekleştirme zorunluluğu bulunmamaktadır. Daha fazla bilgi için bu eğitim materyalinde Ek B'ye bakın.

BÖLÜM 3 - ÖNEMLİ BİLGİLERİN TANIMLANMASI VE AÇIKLANMASI

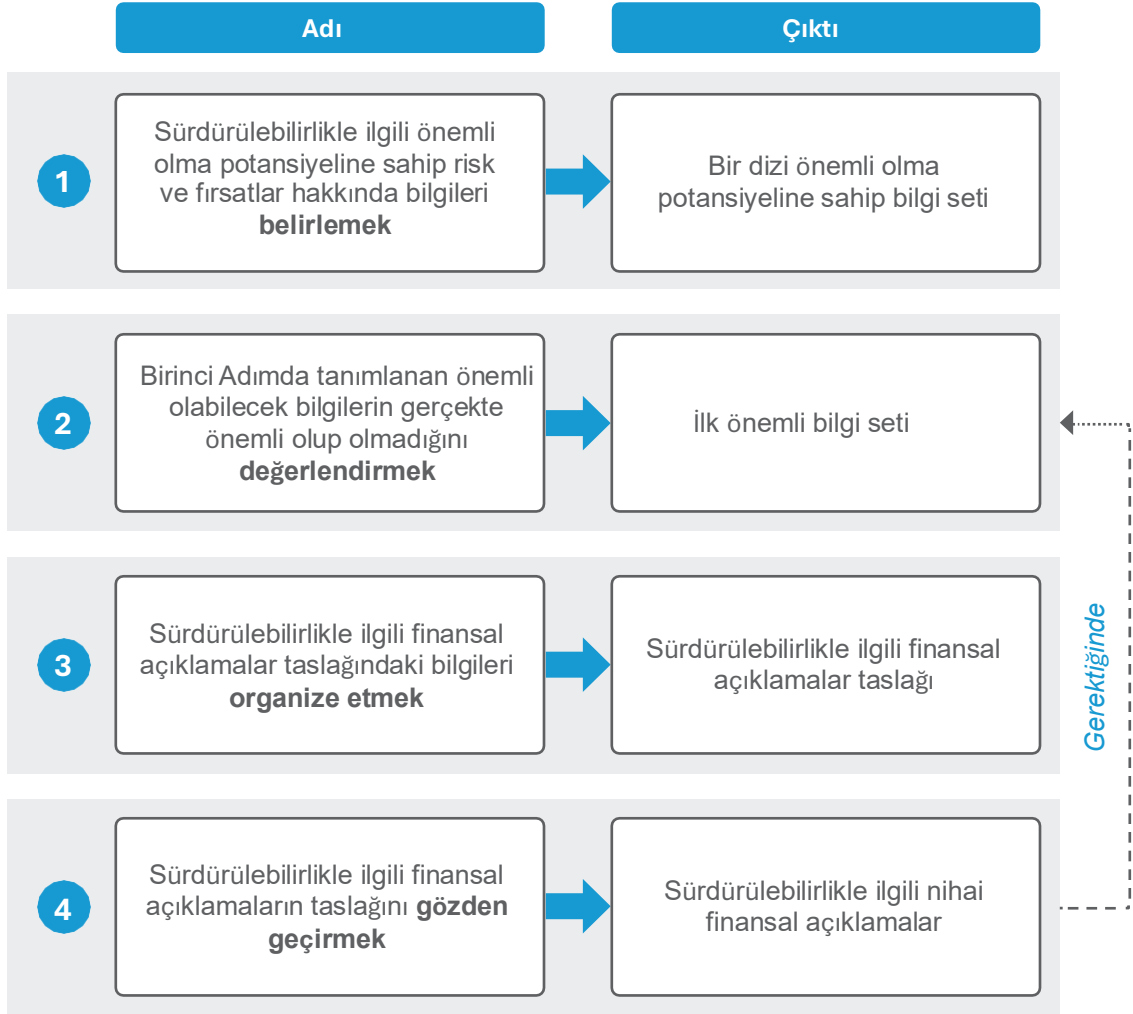
Bu bölüm, Bölüm 1 ve Bölüm 2'yi temel almaktadır. Bölüm 1, önemli bilgilerin tanımını ve ISSB Standartlarındaki uygulanmasını açıklamaktadır. Bölüm 2, ISSB Standartlarının 'bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar' ifadesi ile ne demek istediğini ve bu tür risk ve fırsatların nasıl tanımlanacağını açıklamaktadır.

Bu açıklamaları bir araya getiren Bölüm 3, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında önemli bilgileri belirlemek ve açıklamak için ISSB Standartlarındaki hükümlerin nasıl uygulanacağını açıklamaktadır.

Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkındaki önemli bilgileri tanımlamak ve açıklamak için bir süreç izlemeyi faydalı bulabilir. Bu bölümde açıklanan ve Şekil 3.1'de gösterilen dört aşamalı süreç, böyle bir sürece dair bir örnek niteliğindedir ve bir işletmenin verimli ve etkili bir biçimde karar vermesine yardımcı olmak için bir rehber olarak geliştirilmiştir.¹⁴

¹⁴ Bu örnek süreç, yerel yasal ve düzenleyici amaçlar kapsamında önemli bilgilerin değerlendirilmesini açıklamayı amaçlamamaktadır. Bir işletme, yerel yasa ve yönetmeliklere uygun olup olmadığını değerlendirmek için yerel hükümlere başvurur.

Şekil 3.1—Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında önemli bilgilerin tanımlanması ve açıklanması

Bağlantılılıkla ilgili hususlar

Bu eğitim materyali, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarını hazırlarken ilgili bilgilerin önemli olup olmadığını değerlendirmek için kullanabileceği örnek bir yaklaşım olarak dört aşamalı bir süreç kullanır. Bu yaklaşım, IFRS Uygulama Beyanı 2 *Önemlilik Muhakemelerinde Bulunma* metninde açıklanan 'dört adımlı önemlilik sürecine' benzerdir.

Adım 1—Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkındaki önemli olabilecek bilgileri tanımlamak

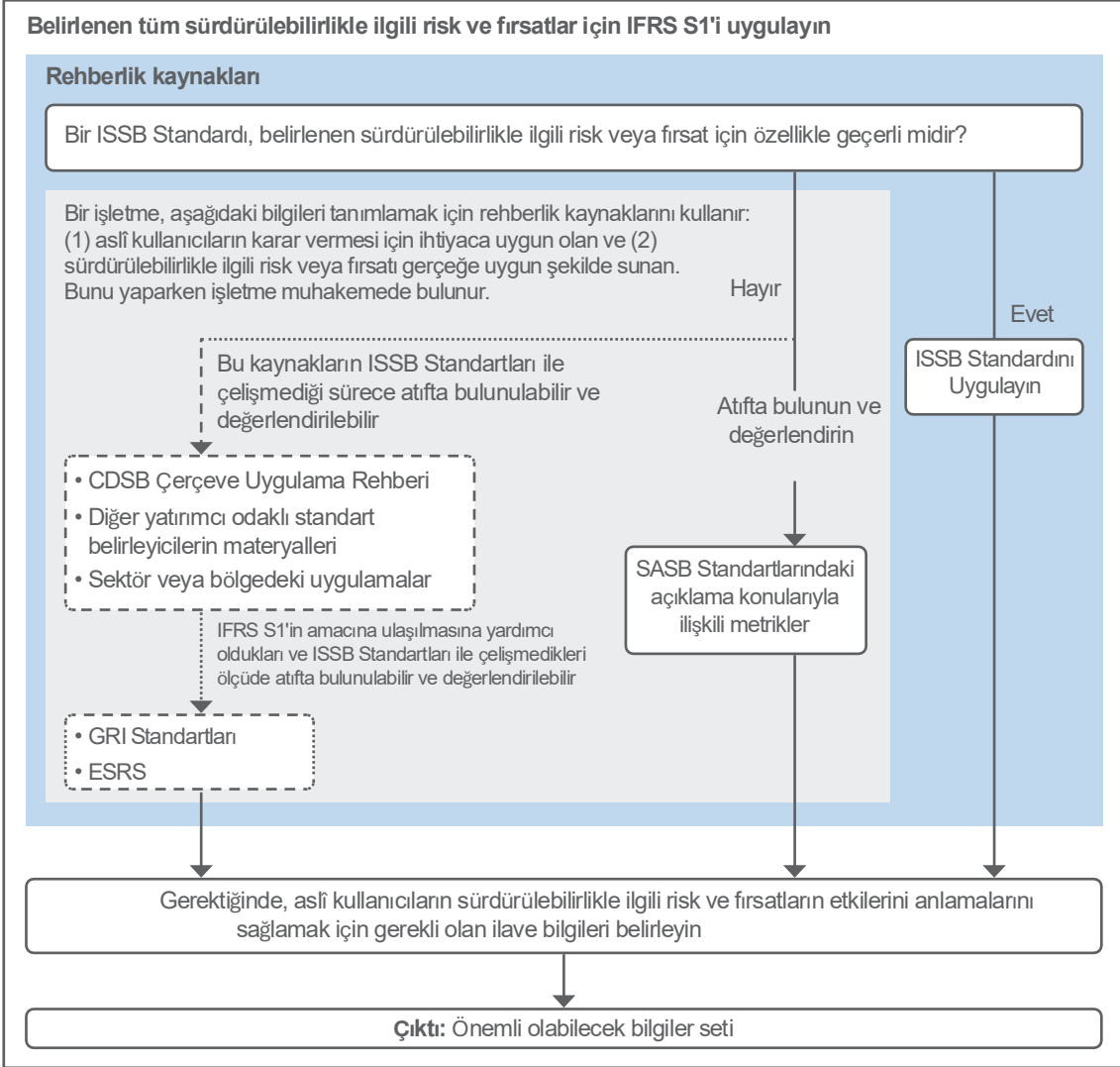
1. Adımda, bir işletme, aslî kullanıcıların işletmeye kaynak sağlama ile ilgili kararlar almak için anlaması gerekebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkındaki bilgileri tanımlar.

Bir işletme, bu bilgileri tanımlamakta bir başlangıç noktası olarak ISSB Standartlarındaki hükümleri dikkate alır. ISSB bir Standart geliştirirken bir dizi koşulda birçok farklı işletme için aslî kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamasını beklediği bilgileri tanımlar.

Buna ek olarak, ISSB Standartları, aslî kullanıcıların sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların kısa, orta ve uzun vadede işletmenin nakit akışı üzerindeki etkilerini, finansmana erişimini ve sermaye maliyetini anlamalarını sağlamak için gerekli olduğunda bir ISSB Standardı özellikle bu belirli bilgilerin açıklanmasını gerektirmese dahi, bir işletmenin ilave bilgileri açıklamasını zorunlu kılar (bkz. IFRS S1, 15(b) paragrafı).

Bir işletmenin tanımladığı belirli bir sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsat için geçerli bir ISSB Standardının bulunmadığı durumlarda (Bölüm 2'de açıklandığı gibi), bir işletme, aslî kullanıcıların işletmeye kaynak sağlama ile ilgili kararlar almak için ihtiyaç duyabilecekleri bilgileri belirlemek üzere alternatif rehberlik kaynaklarının kullanılmasına ilişkin hükümleri uygular (bkz. IFRS S1, Ek C'ye atıfta bulunan IFRS S1, 57-58. paragraflar). Bu alternatif rehberlik kaynakları, sürdürülebilirlikle ilgili belirli bir risk veya fırsatla, belirli bir sektörle veya belirli koşullarda ilgili olabilecek metrikleri de içeren bilgileri belirtir. Bunlar, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili tanımlanmış risk ve fırsatlar hakkındaki açıklama hükümlerini belirlemede bir işletmeye yardımcı olmak için sunulmuştur. Bu süreç Şekil 3.2'de gösterilmektedir.

Şekil 3.2—Adım 1—Bir işletmenin aslî kullanıcılarının işletmeye kaynak sağlama ile ilgili kararlar almak için anlaması gerekebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkındaki bilgilerin belirlenmesi—rehberlik kaynakları kullanılarak

ISSB Standartlarının Uygulanması

İşletme, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirledikten sonra, IFRS S1, işletmenin özellikle sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsat için geçerli olan ISSB Standardını uygulamasını zorunlu kılar (bkz. IFRS S1, 56. paragraf). Örneğin, bir işletme gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan iklimle ilgili bir risk veya fırsat tanımladığı takdirde, IFRS S1 ile birlikte IFRS S2'yi de uygulayacaktır.

Bir işletme, IFRS S2'yi IFRS S1 ile birlikte uygulamalıdır - bu nedenle, örneğin, bir işletme iklimle ilgili olarak sağlanacak bilgiler için gereken ayrıştırma seviyesini belirlerken, IFRS S1'deki ilgili hükümlere atıfta bulunacaktır.

ISSB Standartlarındaki özellikle sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsat için geçerli olan açıklama hükümleri, bir işletmenin, bu bilgilerin işletmenin koşullarında önemli olması durumunda sağlaması gereken bilgi öğelerini belirtir. Bu bilgiler, ISSB'nin aslî kullanıcıların işletmeye kaynak sağlama konusunda karar vermesinde yararlı olabileceğini belirlediği bilgileri temsil eder. Bir işletme, bir ISSB Standardının gerektirdiği bilgilerin önemli olmadığı tespitinde bulunursa, bu bilgileri açıklaması gerekmez (bkz. IFRS S1, B25 paragrafı). Bir işletme, aslî kullanıcıların sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsatın işletmenin gelecekteki finansal yeterliliği üzerindeki etkilerini anlamalarını sağlamak için ISSB Standartlarında belirtilmeyen ek bilgilerin sağlanmasının gerekli olup olmadığını belirlemelidir (bkz. IFRS S1, B26 paragrafı).

IFRS S1, bir işletmenin, tanımlanmış bir sürdürülebilirlikle ilgili risk veya bilgi için özellikle geçerli bir ISSB Standardının bulunmadığı durumlarda aşağıdaki nitelikte olan bilgileri tanımlamak için muhakemede bulunmasını gerektirir:

- Aslî kullanıcıların karar vermesi için ihtiyaca uygun olan ve
- Sürdürülebilirlikle ilgili riski veya fırsatı *gerçeğe uygun bir biçimde sunan* (bkz. IFRS S1, 57. paragraf).

Bu tür bir muhakemede bulunulurken, bir işletmenin hangi bilgilerin aslî kullanıcılar için faydalı olduğunu değerlendirmesi gerekir.

Bir işletmenin bilgilerin ilgili olup olmadığını ve belirlenen riski veya fırsatı gerçeğe uygun bir biçimde sunup sunmadığını değerlendirmesine yardımcı olmak için, IFRS S1 ilgili ve dolayısıyla potansiyel olarak önemli bilgilerin tanımlanması için rehberlik kaynaklarını belirtir.

Bir işletmenin atıfta bulunması ve değerlendirmesi gereken rehberlik kaynakları- SASB Standartlarında yer alan açıklama konularıyla ilişkili metriklerin uygulanabilirliği

Her sektör, ilgili sektör için tipik olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlarla karşı karşıyadır. IFRS S1, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları ile ilgili olarak sektör bazlı metrikleri, yani belirli iş modelleri, faaliyetler veya bir sektörde katılımı karakterize eden diğer ortak özelliklerle ilişkili metrikleri açıklamasını zorunlu kılar. (bkz. IFRS S1, 48. paragraf).

SASB Standartları, sektöre özgü belirli açıklama yükümlülüklerini belirtir ve bu nedenle ilgili sektöre özgü bilgilerin tanımlanmasına yardımcı olur. Bu nedenle, özellikle aslı kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarını karşılamaya odaklanan sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları daha önce bildirmemiş işletmeler için bunların özellikle kullanışlı olmaları beklenmektedir (bkz. *IFRS S1, Karar Gereçeleri*, KG125 paragrafı).

IFRS S1, sektör bazlı metrikleri açıklarken, bir işletmenin SASB Standartlarında yer alan açıklama konularıyla ilişkili metriklere atıfta bulunmasını ve bunların uygulanabilirliğini dikkate almasını gerektirir.

Örnek—Önemli bilgileri tanımlamak için SASB Standartlarının kullanılması

SASB Standartlarından iki açıklama konusu belirlemiş olan ve et, kümes hayvanları ve süt endüstrisinde faaliyet gösteren bir işletme, *Et, Kümes Hayvanları ve Süt* SASB Standardına bu konuların bir parçası olarak dâhil edilen metriklerin uygulanabilirliğine atıfta bulunacak ve bunların geçerli olup olmadığını değerlendirecektir; örneğin:

- gıda güvenliği:
 - o FB-MP-250a.1—Küresel Gıda Güvenliği İnisiyatifi (GFSI) denetimi (1) uygunsuzluk oranları ve (2) (a) büyük ve (b) küçük uygunsuzluklar için ilgili düzeltici eylem oranları;
 - o FB-MP-250a.2—Küresel Gıda Güvenliği İnisiyatifi (GFSI) gıda güvenliği sertifikasyon programına göre sertifikalandırılmış tedarikçi tesislerinin yüzdesi;
 - o FB-MP-250a.3—(1) Düzenlenen geri çağırma sayısı ve (2) geri çağırılmış olan ürünlerin toplam ağırlığı ve
 - o FB-MP-250a.4— İşletmenin ürünlerinin ithalatını yasaklayan pazarların tartışılması.
- iş sağlığı ve güvenliği:
 - o FB-MP-320a.1—(1) Toplam Kaydedilebilir Kaza Oranı (TRIR) ve (2) (a) direkt çalışanlar ve (b) sözleşmeli çalışanlar için ölüm oranları ve
 - o FB-MP-320a.2—Akut ve kronik solunum sağlığı rahatsızlıklarını değerlendirme, izleme ve hafifletme çabalarının açıklaması.

Bu metriklerin her biri, tanımlar, kapsam, uygulama ve sunum hakkında ayrıntılı rehberlik sağlayan teknik protokollerle desteklenmektedir.

Bir işletme, SASB Standartlarında belirtilen metriklerin kendi koşulları için geçerli olmadığı sonucuna varabilir, bu durumda işletmenin bu tür bilgileri sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarına dâhil etmesi gerekmez (bkz. *IFRS S1, Karar Gereçeleri*, KG20 paragrafı).

Bir işletmenin atıfta bulunabileceği ve dikkate alabileceği rehberlik kaynakları

IFRS S1 ayrıca, bir işletmenin, ilgili açıklamaların geliştirilmesine yardımcı olmak üzere ve ilgili kaynakların ISSB Standartları ile çalışmadığı ölçüde, aşağıdaki rehberlik kaynaklarının uygulanabilirliğine atıfta bulunabileceğini ve bunları dikkate alabileceğini belirtmektedir:

- CDSB Çerçeve Uygulama Rehberi;
- Genel amaçlı finansal raporlama kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere yükümlülükler getiren diğer standart belirleyici kuruluşların en son düzenlemeleri
- Aynı sektör veya coğrafyada faaliyet gösteren işletmeler tarafından açıklanan -metrikler dâhil- bilgiler. (bkz. *IFRS S1, 58(b)* paragrafı).

Belirli durumlarda kullanılacak rehberlik kaynakları

Bir işletme raporlamak için sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar belirlediğinde, ilgili açıklamaları geliştirmek için bunlara atıfta bulunabilir veya bunlar konusunda GRI Standartları ve ESRS'nin uygulanabilirliğine atıfta bulunabilir ancak bu kaynaklar:

- İşletmenin, aslı kullanıcılar için faydalı olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsat hakkındaki bilgileri açıklamak için IFRS S1'in amacına ulaşmasına yardımcı olmalıdır ve
- ISSB Standartları ile çelişmemelidir (bkz. IFRS S1, C2 paragrafı).

Örnek—Sürdürülebilirlikle ilgili bir fırsat hakkında açıklanacak bilgileri tanımlamak için GRI Standartlarına atıfta bulunmak ve bunların uygulanabilirliğini değerlendirmek

Teknoloji sektöründe faaliyet gösteren bir işletme, iş modelini uygulamak için yüksek vasıflı çalışanlara güvenir. İşletme, ilgili SASB Standartlarına atıfta bulunduktan ve bunları değerlendirdikten sonra, Çalışan İşe Alımı, Kapsayıcılık ve Performansı, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili bir fırsat olarak tanımlamıştır.

Sürdürülebilirlikle ilgili bu fırsat için özellikle geçerli olan bir IFRS Sürdürülebilirlik Açıklama Standardının bulunmaması nedeniyle, işletme ilgili SASB Standardında bu açıklama konusuyla ilişkili metriklere atıfta bulunmanın ve bunları dikkate almanın yanı sıra, sürdürülebilirlikle ilgili bu fırsat hakkında açıklamalar geliştirmek için GRI Standartlarına atıfta bulunmaya ve bunların uygulanabilirliğini dikkate almaya karar verir.

İşletme, GRI 404 *Eğitim ve Öğretim 2016*'ya atıfta bulunur ve iki açıklamanın aslı kullanıcılara yararlı bilgiler sağlayacağını belirler:

- Açıklama 404-1 *Çalışan başına yıllık ortalama eğitim saati*. İşletme, bu bilginin önemli olabileceği sonucuna varmıştır. İşletme ayrıca, bu açıklamanın IFRS S1'in amacına ulaşmasına yardımcı olacağı ve ISSB Standartları ile çelişmeyeceği sonucuna varmıştır. Not, işletme bu bilgileri sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında sağladığı takdirde, bu açıklamayı hazırlamak için uyguladığı ilgili GRI Standardını açıklamalıdır (IFRS S1, 59. paragraf).
- Açıklama 404-3 *Düzenli performans ve kariyer gelişimi incelemesi alan çalışanların yüzdesi*. İşletme, bu bilginin önemli olmadığı sonucuna varmış ve bu tür bilgileri sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarına dâhil etmemiştir.

Adım 1'in çıktısı olarak, önemli olabilecek bir dizi bilgi elde edilir.

Adım 2—Adım 1'de tanımlanan potansiyel olarak önemli olabilecek bilgilerin önemli olup olmadığını değerlendirmek

2. Adımda, bir işletme, Adım 1'de önemli olabilecek bilgilerin gerçekte önemli olup olmadığını değerlendirir. Bu değerlendirme, işletmenin gerçekleri ve koşullarını dikkate alınarak muhakemede bulunulmasını gerektirir.

Bu adım, bir işletmenin **önemlilik muhakemesinde bulunurken** karşılaşılabileceği sorular da dâhil olmak üzere, işletmenin önemlilik muhakemelerinde bulunma sürecinde neleri göz önünde bulundurduğunu açıklar, örneğin:

- **Nitel ve nicel faktörler;**
- **Gelecekte yaşanması muhtemel, sonucu belirsiz olan olaylar ve**
- **Değişen şartlar ve varsayımlar.**

Önemlilik muhakemeleri

Bölüm 1'de önemli bilgi tanımı verilmektedir. Ayrıca, bir işletme ilgili bilgilerin önemli olup olmadığını değerlendirirken, bilgilerin verilmemesi, yanlış verilmesi veya gizlenmesinin aslı kullanıcıların işletmeye kaynak sağlamaya ilişkin kararlarını etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek olup olmadığını dikkate aldığını açıklar.

Önemlilikle ilgili muhakemeler işletmeye özgüdür. Dolayısıyla, ISSB Standartları, önemlilik için herhangi bir eşik değer belirlemez veya belirli bir durumda neyin önemli olduğunu önceden tayin etmez. (bkz. IFRS S1, B19 paragrafı).

Önemlilik muhakemesinde bulunulurken, bir işletme, bilgi kaleminin aslı kullanıcıların işletmeye gelecekte yapılacak net nakit girişlerinin tutarı, zamanlaması ve belirsizliği hakkındaki değerlendirmelerini ve işletmenin ekonomik kaynaklarının idaresine dair değerlendirmelerini kararlarını değiştirecek düzeyde etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek olup olmadığını değerlendirir (bkz. IFRS S1, B15 paragrafı).

Bir işletme bilgilerin aslı kullanıcıların kararlarını etkileyip etkilemeyeceğini değerlendirirken hem nicel hem de nitel faktörleri göz önünde bulundurmalıdır. Örneğin, bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsatın işletme üzerindeki etkisinin büyüklüğünü ve niteliğini göz önünde bulundurabilir (bkz. IFRS S1, B21 paragrafı).

Nicel faktörlerin dikkate alınması

Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsatın diğer ilgili önlemlere karşı etkisinin büyüklüğünü dikkate alarak bilgilerin nicel açıdan önemli olup olmadığını değerlendirir. İşletmenin, etkinin sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsat hakkındaki bilgilerin aslı kullanıcıların işletmeye kaynak sağlama konusundaki kararlarını etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek büyüklükte olup olmadığını değerlendirmesi gerekmektedir. Nicel faktörlere örnek olarak nakit akışı, kaynak tüketim miktarı, yatırım getirisi veya pazar payı üzerindeki etki gösterilebilir.

Bir işletmenin bu nicel değerlendirmeyi hangi önlemlere karşı yaptığını belirlemek bir muhakeme meselesidir. Bu muhakeme, sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsatla alakalı önlemlere ve işletmenin genel amaçlı finansal raporlarının asıl kullanıcıları ile ilgili bilgilere bağlıdır. Örneğin, aşağıdakilerle ilgili bilgilerin önemliliği dikkate alındığında:

- Bir grup çalışanı etkileyen sürdürülebilirlikle ilgili bir risk - bir işletme etkilenen çalışan sayısını toplam çalışan sayısına göre dikkate alabilir veya
- Kapsam 3 sera gazı (GHG) emisyonlarının belirli bir kategorisi - bir işletme, bu emisyonların boyutunu, diğer Kapsam 3 sera gazı emisyon kategorileri ile ilişkili sera gazı emisyonları veya işletmenin toplam Kapsam 3 sera gazı emisyonları gibi, işletmenin sera gazı ayak izinin diğer boyutlarına göre dikkate alabilir.

Hem sera gazı emisyonları gibi nicel bilgilerin önemliliğini hem de bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili belirli bir riske karşı dayanıklılığı hakkında nitel bilgiler gibi nitel bilgileri değerlendirmek için nicel bir faktör kullanılabilir. Örneğin, bir işletmenin stratejisinin ve iş modelinin dirençliliği hakkındaki bilgilerin, gelecekte nakit akışı tutarı, zamanlaması ve belirsizliği üzerinde daha büyük bir etki yaratabilecek sürdürülebilirlikle ilgili riskler için, gelecekte nakit akışı üzerinde daha düşük bir etkiye sahip olabilecek riskler hakkındaki bilgilerden daha önemli olması daha muhtemeldir.

Nitel faktörlerin dikkate alınması

Bir işletmenin önemlilik muhakemesinde bulunurken dikkate aldığı nitel faktörler, yönetişimi ve işletmenin değer zinciri boyunca paydaşları, toplumu, ekonomisi ve doğal çevresi ile etkileşimleri gibi işletmenin nihayetinde sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsatlara yol açan bir özelliğidir. Bu faktörler mevcut olduğunda, bilgilerin işletmenin genel amaçlı finansal raporlarının asıl kullanıcılarının kararlarını etkileme olasılığını artırır. Nitel bir faktörün varlığı, bilgiyi doğrudan önemli kılmaz, ancak asıl kullanıcıların bu bilgilere yönelik ilgisini artırması muhtemeldir. Bununla birlikte, niteliği gereği, ISSB Standartlarının gerektirdiği bazı bilgilerin nitel bir faktörün mevcut olması nedeniyle önemli olması muhtemeldir. Örneğin, bir işletmenin iklim riski konusunu yönetmek için yönetim işlevini nasıl yapılandırdığına ilişkin bilgilerin, niteliği gereği, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan iklimle ilgili bir riske maruz kalan tüm işletmeler için önemli olması muhtemeldir.

Önemlilik muhakemesinde bulunurken, bir işletme hem işletmeye özgü hem de harici nitel faktörleri dikkate alır. Uygulamada, bir işletmenin bunları birlikte ele alması gerekebilir. Tablo 3.1, bu işletmeye özgü ve harici nitel faktörlerin bazılarını tanıtmaktadır ancak kapsamlı bir liste sağlaması amaçlanmamıştır.

Tablo 3.1—İşletmeye özgü nitel faktörlerin ve harici nitel faktörlerin örnekleri

İşletmeye özgü nitel faktörler	Harici nitel faktörler
<p>Örnekler aşağıdakileri içerir:</p> <ul style="list-style-type: none">• Riskin veya fırsatın niteliği;• İşletmenin iş modelinin ve stratejisinin belirli kaynaklara veya ilişkilere (örneğin, önemli tedarikçiler veya müşterilerle ilişkiler) ne ölçüde bağlı olduğu ve• Beklenmedik varyasyonlar veya trendlerde değişiklikler. <p>Bazı durumlarda, işletme, örneğin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarda sağlanan geçmiş dönem tutarına kıyasla beklenmedik bir değişiklik nedeniyle, nicel olarak önemsiz bir tutarın önemli olduğuna karar verebilir.</p>	<p>Örnekler aşağıdakileri içerir:</p> <ul style="list-style-type: none">• İşletmenin coğrafi konumu;• İşletmenin endüstrisi veya sektörü ve• İşletmenin bir parçası olarak faaliyet gösterdiği ekonominin veya ekonomilerin durumu. <p>Aynı sektörde veya bölgede faaliyet gösteren işletmelerde bir dizi harici nitel faktör ortak olabilir.</p> <p>Harici nitel faktörler zaman içinde sabit kalabilir veya değişebilir.</p> <p>Bir riske veya fırsata maruz kalmamanın da aslî kullanıcıların kararlarını etkilemesi makul ölçüde beklenebilir. Başka deyişle, bir işletme, bulunduğu sektördeki başka işletmelerin maruz kaldığı bir riske veya fırsata maruz kalmıyorsa, bu ilgili riske veya fırsata maruz kalmama durumu hakkındaki bilgiler önemli olabilir.</p>

Örnek—Nitel faktörlerin dikkate alınması

Ambalaj ürünleri üreten bir işletmenin ham madde (ahşap) tedarikçilerinden büyük bir kısmı, hükümet yetkililerinin ormansızlaştırma faaliyetlerinin son zamanlarda arttığını bildirdiği bir ülkede bulunmaktadır. Hükümet, ormansızlaştırma faaliyetlerini engellemeye yönelik düzenlemeleri zorunlu kılmayı planlamaktadır.

Nitel açıdan, yeni hükümet düzenlemeleri hakkındaki bilgiler, işletmenin nakit akışını etkilemesi makul ölçüde beklenebileceğinden önemli bilgiler olarak kabul edilebilir.

Nicel ve nitel faktörlerin dikkate alınması

Bir işletme, bilgileri bir veya daha fazla nicel veya nitel faktöre dayalı olarak önemli kabul edebilir. Genel olarak, sürdürülebilirlikle ilgili belirli bir risk veya fırsat için ne kadar çok faktör geçerli olursa veya bu faktörlerin olası etkisi ne kadar belirgin olursa, bu ilgili risk veya fırsat hakkındaki bilgilerin önemli olma olasılığı da bir o kadar artar.

Bu tür faktörlerin bir hiyerarşik sıralaması olmaz: ne nicel faktörler ne de nitel faktörler diğerinden daha önemlidir. Bir işletme, bilginin önemliliğini hem nicel hem de nitel faktörleri göz önünde bulundurarak değerlendirdiğinden, işletmenin tamamen sayısal yönergelere güvenmesi veya tüm önemlilik kararları için tek tip bir nicel eşik uygulaması uygun olmayacaktır.

Bir işletme, tüm önemlilik kararları için tek başına nicel veya nitel bir değerlendirmeye dayalı olarak hareket etmese de işletmenin önce belirli bilgileri nicel veya nitel bir bakış açısından değerlendirmesi uygun olabilir. Örneğin:

- Bir işletme, yalnızca büyüklüğüne dayalı olarak bilginin önemli olduğu sonucuna varırsa, *bilgiyi önce nicel bir perspektiften değerlendirmek* etkili bir yaklaşım olabilir. İşletme, bilgilerin bu nicel eşişe (boyutun değerlendirilmesinde kullanılan ölçümlerden birinin belirli bir seviyesi, oranı veya miktarı) dayalı olarak önemli olduğu sonucuna varırsa, işletmenin bu bilgileri diğer faktörleri kullanarak değerlendirmesine gerek olmayabilir.
- Bir işletme, yalnızca aslî kullanıcıların konuya duyduğu ilgiye dayalı olarak bilginin önemli olduğu sonucuna varırsa, *bilgiyi önce nitel bir perspektiften değerlendirmek* etkili bir yaklaşım olabilir. İşletme, bilgilerin bu nitel eşişe dayalı olarak önemli olduğu sonucuna varırsa - örneğin, konunun aslî kullanıcılar için önemini göz önüne alırsa - işletmenin bu bilgileri diğer faktörleri kullanarak değerlendirmesine gerek olmayabilir.

Bir işletme, bilginin önemli olup olmadığını belirlerken hem nicel hem de nitel faktörleri göz önünde bulundurduğundan, nitel faktörün varlığının nicel bir değerlendirme için eşişü düşürmesi muhtemeldir. Nitel faktörler ne kadar önemli olursa, daha düşük nicel eşişüklerin geçerli olma olasılığı o kadar yüksektir. Bununla birlikte, bir işletme, etkisinin aslî kullanıcıların kararlarını etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olmayacak kadar küçük olması nedeniyle nitel faktörlerin varlığına rağmen, bilginin önemli olmadığına karar verebilir.

Bazı durumlarda, bilginin aslî kullanıcıların kararlarını etkilemesi makul ölçüde beklenebilir ve böylece nicel bir eşişük sınıra düşürülebilir ve bilgiler önemli olmaya devam eder. Örneğin, sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsat hakkındaki belirli bilgi türleri, aslî kullanıcılar tarafından büyük titizlikle incelenebilir.

Şüpheye mahal vermemek için, bir işletmenin önemlilik muhakemeleri için nitel veya nicel faktörlerin gelecekteki nakit akışları üzerindeki etkilerini modellemesi gerekmez.

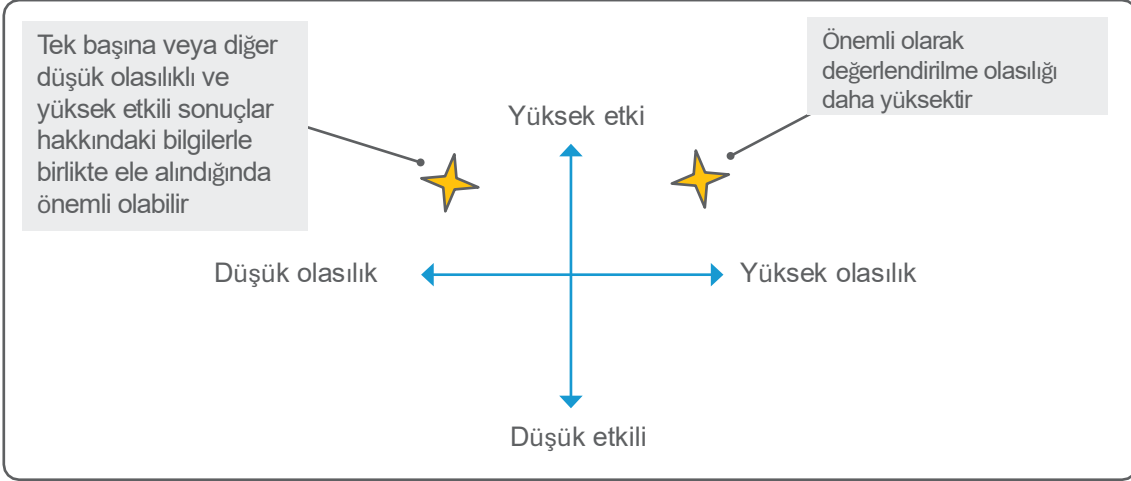
Belirsiz çıktıları olan gelecekteki muhtemel olaylar göz önünde bulundurulması

Bazı durumlarda, ISSB Standartları, bir işletmenin sonucunu bilmediği muhtemel gelecek olaylar hakkında bilgiler açıklamasını gerektirir (bunlar "belirsiz çıktıları olan gelecekteki muhtemel olaylar" olarak adlandırılır). IFRS S1 bir işletmenin bu tür olaylarla ilgili bilgilerin önemli olup olmadığını değerlendirirken, olası sonuçların aralığını ve bu aralıktaki muhtemel sonuçların gerçekleşme olasılığını dikkate almasını şart koşmaktadır (bkz. IFRS S1, B22 paragrafı).

Bu bağlamda, 'muhtemel çıktılar', olayların kısa, orta ve uzun vadede işletmenin gelecekteki nakit akışının tutarı, zamanlaması ve belirsizliği üzerindeki potansiyel etkilerini ifade eder. Olası sonuçlar göz önüne alındığında, bir işletmenin tüm ilgili gerçekleri ve şartları dikkate alması gerekmektedir (bkz. IFRS S1, B22(a) ve B23 paragrafları).

Bir işletmenin, potansiyel etkiler ciddi ve olayın meydana gelmesi muhtemel olduğunda, gelecekte gerçekleşmesi muhtemel bir olayla ilgili bilgilerin önemli olduğu sonucuna varması daha olasıdır. Bununla birlikte, IFRS S1, bir işletmenin düşük olasılıklı ve yüksek etkili sonuçlar hakkındaki bilgilerin bireysel olarak mı yoksa diğer düşük olasılıklı ve yüksek etkili sonuçlar hakkındaki bilgilerle birlikte ele alındığında mı önemli olarak görülebileceğinin dikkate almasını gerektirir (bkz. Şekil 3.3) (bkz. IFRS S1, B23 paragrafı).

Şekil 3.3—Gelecekte yaşanması muhtemel olaylarla ilgili bilgilerin önemliliğinin değerlendirilmesi

Örnek—Toplu olarak sürdürülebilirlikle ilgili riskler hakkında önemli bilgiler

Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili olarak işletmenin tedarik zincirinde aksama gibi her biri aynı türde aksamalara neden olabilecek çeşitli risklere maruz kalabilir. Bireysel bir risk kaynağı hakkındaki bilgiler, ilgili kaynakta aksama meydana gelme olasılığı çok düşük olduğunda, önemli olarak görülmeyebilir. Bununla birlikte, toplulaştırılmış risk - tüm kaynaklardan tedarik zinciri aksaması riski - hakkındaki bilgiler önemli olabilir.

Gelecekte yaşanması muhtemel ve bir işletmenin nakit akışını uzun yıllar sonra etkilemesi beklenen bir olaya ilişkin bilgilerin, gelecekte yaşanması ancak daha erken meydana gelmesi muhtemel olan ve benzer etkilere sahip bir olaya ilişkin bilgilerden daha az önemli olması muhtemeldir. Bununla birlikte, gelecekteki olayın potansiyel etkilerinin büyüklüğüne veya ilgili olayın zamanlamasına bakılmaksızın bazı bilgilerin aslı kullanıcıların kararlarını etkilemesi makul ölçüde beklenebilir (bkz. IFRS S1, B24 paragrafı).

Değişen şartlar ve varsayımların dikkate alınması

Bir işletme, değişen şartlar ve varsayımları göz önünde bulundurarak her raporlama tarihinde yeni önemlilik muhakemelerinde bulunur ve eski önemlilik muhakemelerini yeniden değerlendirir (bkz. IFRS S1, B28 paragrafı). Bu tür değişiklikler, işletmenin bireysel koşullarındaki veya dış çevredeki değişikliklerle ilgili olabilir. Örneğin, işletmenin şartları, faaliyetlerini yeni ülkelere yayması nedeniyle değişebilir ve bu nedenle önemlilik muhakemeleri, bu yeni ülkelerdeki faaliyetlerini dikkate alacaktır.

Değişen şartlar ve varsayımlar, bir işletmenin önceki dönemlerde sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarına dâhil edilmiş olan bazı bilgilerin artık önemli olarak kabul edilmemesine neden olabilir.

Bunun tersi olarak, bir işletmenin daha önce açıklamadığı bazı bilgiler önemli hâle gelebilir. Örneğin, bir işletmenin dış çevresindeki beklenmedik bir değişiklik (ör. yeni bir teknolojinin ortaya çıkması) sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsat hakkında ilave bilgilerin önemli hâle gelmesi anlamına gelebilir.

Bir işletmenin, bu tür değişiklikleri dikkate almak için her raporlama tarihinde önemlilik muhakemelerini yeniden değerlendirmesi gerekmektedir. Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili riskleri ve fırsatları tanımlar ve raporlama tarihindeki gerçeklere ve şartlara dayalı olarak ileriye yönelik bilgilerin sağlanması da dâhil olmak üzere sürdürülebilirlikle ilgili bu riskler veya fırsatlar hakkında önemli bilgiler sağlar. Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili uzun vadede sonuçları olabilecek bir risk veya fırsata maruz kalırsa, bu sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsat hakkındaki önemli bilgileri açıklayacaktır. Örneğin, raporlama tarihinde bir işletme gelecekte iklimle ilgili mevzuatta potansiyel bir değişikliğe maruz kalacağını öngörüyorsa, mevzuattaki bu değişikliğin sonuçları yalnızca gelecekte belirginleşecek olsa da bu uzun vadeli risk hakkındaki bilgiler önemli olarak kabul edilebilir.

Örnek—Önemlilik muhakemelerinde bulunma

Bir işletme, her raporlama tarihinde aslî kullanıcıların kararlarını etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek bilgilerin güncel değerlendirmesine dayanarak önemlilik muhakemelerinde bulunur. Bundan örnek olarak aşağıdaki çıkarımlarda bulunulabilir:

- İşletme sürdürülebilirlikle ilgili bir risk hakkında daha önceden değerlendirme yapmış ve bilgilerin önemli olmadığı sonucuna varmış ancak güncel raporlama tarihinde sürdürülebilirlikle ilgili riskin işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek olduğunu değerlendirmişse, işletmenin artık bu konudaki önemli bilgileri sağlaması gerekecektir.
- İşletme daha önceden değerlendirmiş olduğu ve etkili bir biçimde yönetildiği sonucuna vardığı sürdürülebilirlikle ilgili bir risk hakkında bilgi sahibiyse ancak aslî kullanıcıların farklı bir görüşe sahip olabileceği değerlendirmesinde bulunursa risk hakkındaki bilgiler önemli olarak kabul edilebilir.
- İşletme daha önceden değerlendirmiş olduğu ve etkili bir biçimde yönetildiği sonucuna vardığı sürdürülebilirlikle ilgili bir risk hakkında bilgi sahibiyse ancak makul bir biçimde aslî kullanıcıların işletmenin azaltım faaliyetleri konusunda bilgisi olamayacağı değerlendirmesinde bulunursa risk hakkındaki bilgiler önemli olarak kabul edilebilir.
- İşletme aslî kullanıcıların bir endişe konusu olarak tanımlamadığı sürdürülebilirlikle ilgili bir risk hakkında bilgi sahibiyse, bu bilgilerin aslî kullanıcıların kararlarını etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olduğunda, bu bilgiler önemli olabilir. Örneğin, bilgiler aslî kullanıcıların işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili bir riske maruz kalıp kalmadığına ilişkin yanlış anladığı hususları netleştirecek olduğunda, bilgilerin aslî kullanıcıların kararlarını etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olduğunda, bu bilgiler önemli olabilir.
- İşletme sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsatla alakalı olan sürdürülebilirlikle ilgili bir hedefe ulaşma niyetini açıklamış ancak bu hedefe ulaşmak için henüz bir plan geliştirmemişse, bu bilgiler önemli olabilir.

Adım 2'nin çıktısı olarak, ilk önemli bilgi seti elde edilir.

Adım 3—Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar taslağındaki bilgileri düzenlemek

3. Adımda, bir işletme, sürdürülebilirlik ile ilgili finansal açıklamalar taslağındaki ilk bilgi setini, bilgileri aslı kullanıcılar için açık ve öz bir şekilde iletilecek şekilde organize eder. Örneğin, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar:

- Bazen “standart metin” olarak adlandırılan ve işletmeye özel olmayan genel bilgilerden kaçınılmalıdır,
- İlgili finansal tablolarda sağlanan bilgilerin gereksiz tekrarı da dâhil olmak üzere, genel amaçlı finansal raporlardaki bilgilerin tekrarından kaçınılmalıdır ve
- Açık bir dil kullanılmalı, anlaşılır şekilde kurulmuş cümleler ve paragraflar ihtiva etmelidir.(bkz. IFRS S1, D26 paragrafı).

Bir işletme, bilgilerin açık ve öz bir şekilde nasıl iletileceğine karar verirken muhakemede bulunur. Bu adım, aşağıdakilerle ilgili olanlar da dâhil olmak üzere, bir işletmenin maddi bilgileri düzenlerken yapacağı muhakeme ile ilgili bazı hükümleri açıklar:

- **Bilgilerin bir araya getirilmesi ve ayrıştırılması;**
- **Bilgilerin gizlenmesi** ve
- **Önemli bilgilerin açıklanması.**

Bu adım aynı zamanda ISSB Standartları ve mevzuatın etkileşiminin yanı sıra fırsatlar hakkında ticari açıdan hassas bilgilerin açıklanması ile ilgili ISSB Standartlarındaki diğer hükümleri de açıklamaktadır.

Bilgilerin bir araya getirilmesi ve ayrıştırılması

Bir işletmenin tüm durum ve şartları göz önünde bulundurması ve sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında bilgilerin nasıl toplulaştırılıp ve ayrıştırılacağına karar vermesi gerekmektedir. Önemli bilgileri önemli olmayan bilgilerle gizleyerek veya birbirine benzemeyen önemli bilgi unsurlarını bir araya getirerek sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların anlaşılabilirliğinin olumsuz etkilenmesinden kaçınılmalıdır (bkz. IFRS S1, B29 paragrafı).

Bilgilerin toplulaştırılması önemli olan bilgilerin gizlenmesine sebep olacaksa, işletme bu bilgileri toplulaştırmaz. Bilgiler; bilgi unsurlarının ortak özelliklere sahip olması durumunda toplulaştırılır, aksi takdirde toplulaştırılmaz. İşletme, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin bilgileri, örneğin coğrafi konumuna göre veya jeopolitik çevreyi dikkate alarak, ayrıştırma ihtiyacı duyabilir. Örneğin, önemli bilgilerin gizlenmemesini sağlamak amacıyla işletme, verimli su kaynaklarından alınan su ile su stresi yaşayan bölgelerden alınan su arasında ayırım yapmak amacıyla, su kullanımına ilişkin bilgileri ayrıştırma ihtiyacı duyabilir.(bkz. IFRS S1, B30 paragrafı).

Bilgilerin gizlenmesi

Bölüm 1'de açıklandığı gibi, IFRS S1, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarını net bir biçimde tanımlamasını ve bu açıklamaları diğer bilgilerden ayırt etmesini zorunlu kılar. Bir işletme önemli bilgileri gizleyemez. Bilgiler, asıl kullanıcılar için bu bilgilerin verilmemesi veya yanlış verilmesi ile benzer bir etkiye sahip olacak şekilde iletilirse gizlenmiş olarak kabul edilir (bkz. IFRS S1, B27 paragrafı).

Önemli bilgilerin gizlenmesiyle sonuçlanabilecek şartlar aşağıdakileri içermektedir:

- Önemli bilgilerin, önemli olmayan ilave bilgilerden açıkça ayırt edilmemesi,
- Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarda önemli bilgilerin yer alması, ancak kullanılan dilin belirsiz veya zor anlaşılabilir olması,
- Sürdürülebilirlikle ilgili bir risk veya fırsata ilişkin önemli bir bilginin, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların içerisinde dağınık hâlde bulunması,
- Birbirine benzemeyen bilgi unsurlarının, uygun olmayan bir şekilde toplulaştırılması,
- Benzer bilgi unsurlarının, uygun olmayan bir şekilde bir ayrıştırılması ve
- Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların anlaşılabilirliğinin, önemli bilgilerin önemsiz bilgiler tarafından gizlenmesi sebebiyle, asıl kullanıcıların hangi bilginin önemli olduğuna karar veremeyeceği ölçüde azalması. (bkz. IFRS S1, B27 paragrafı).

Birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar

ESRS ve GRI Standartları gibi sürdürülebilirlikle ilgili diğer standartlarla birlikte ISSB Standartlarını uygulayan işletmeler, asıl kullanıcılar için önemli olan bilgileri daha geniş bir paydaş yelpazesine yönelik diğer bilgiler arasında gizlememelidir.

Önemli bilgilerin açıklanması

Bir işletme, asıl kullanıcıların sürdürülebilirlikle ilgili bir riskin veya fırsatın işletmenin gelecekteki finansal yeterliliği üzerindeki etkilerini anlamalarını sağlamak için gerekli olan ilgili bilgilerin önemli olduğu sonucuna vardığı takdirde, ISSB Standartları gereği, işletme, bunun bir ISSB Standardı tarafından özel olarak zorunlu tutulup tutulmadığına bakılmaksızın bu bilgileri açıklamalıdır (bkz. IFRS S1, B26 paragrafı).

Örneğin, IFRS S1'in amacı, bir işletmenin asıl kullanıcılar için kullanışlı olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında bilgi açıklamasını zorunlu kılmaktır. Bununla birlikte, Bölüm 2'de açıklandığı gibi, bir işletmenin kaynaklar ve ilişkiler üzerindeki bağımlılıkları ve etkileri, sürdürülebilirlikle ilgili risklere ve fırsatlara yol açar (bkz. IFRS S1, 2. paragraf). Dolayısıyla hem bağımlılıklar hem de etkiler hakkındaki bilgiler, bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları anlama konusunda asıl kullanıcılar için gerekli olabilir. Bir işletme, ilgili bilgilerin önemli olup olmadığı konusunda, diğer bilgi türleri hakkında muhakemede bulunduğu şekilde muhakemede bulunur; başka deyişle, bilginin asıl kullanıcıların kararlarını etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek olup olmadığına dayalıdır.

Birlikte çalışabilirlikle ilgili hususlar

- ESRS'de, etki önemliliği değerlendirmeleri, bir işletmenin insanları veya çevreyi nasıl etkilediğini dikkate almaktadır. GRI Standartları, insan hakları üzerindeki etkiler de dâhil olmak üzere bir işletmenin ekonomiyi, çevreyi ve insanları nasıl etkilediğini dikkate almaktadır. Bu bazen 'içten dışa bakış açısı' olarak adlandırılır.
- ISSB Standartlarına 'dıştan içe' doğru bir yaklaşım benimsemek eksik ve bu nedenle yanlış bir tanımla sonuçlanacaktır. Bir işletmenin faaliyetlerinin insanlar ve çevre de dâhil olmak üzere kaynaklar ve ilişkiler üzerindeki etkisi, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan ve bu nedenle ISSB Standartlarını uygularken ilgili olabilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara yol açabilir.

Bunun aksine, ISSB Standartları bir işletmenin belirli bilgileri açıklamasını gerektirse dahi, işletme önemli olmadıkları takdirde bu bilgileri açıklamak zorunda değildir (bkz. IFRS S1, B25 paragrafı).

Diğer hususlar— ISSB Standartlarının mevzuat ve ticari açıdan hassas bilgilerle etkileşimi

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar sağlarken ISSB Standartlarına uygunluğu belirtmek için, bir işletme, önemli bilgilerle ilgili hükümler de dâhil olmak üzere ISSB Standartlarındaki tüm hükümleri yerine getirmelidir. Bununla birlikte, aşağıdakiler de dâhil olmak üzere bazı istisnalar mevcuttur:

- Yerel mevzuatta, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında hangi bilgileri sağlayacağını etkileyen hükümler yer alıyorsa (bu eğitim materyalinde Ek C'ye bakın).
- Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili bir fırsat hakkındaki bilgilerin ticari açıdan hassas olduğunu değerlendirirse, IFRS S1'de belirtilen sınırlı durumlarda, bu bilgilerin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarından çıkarılmasına izin verilir. ISSB Standardı gereği bir işletmenin bilgileri açıklaması gerekse ve bilgiler önemli olsa dahi böyle bir eksikliğe izin verilir. IFRS S1, işletmenin bu muafiyeti kullandığını açıklamasını zorunlu kılmaktadır (bkz. IFRS S1, B34 - B37 paragrafları).

Adım 3'ün çıktısı olarak, sürdürülebilirlik ile ilgili finansal açıklamaların taslağı elde edilir.

Adım 4—Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların taslağını gözden geçirmek

4. Adımda, bir işletme, bilgilerin hem bireysel olarak hem de sürdürülebilirlikle ilgili tüm finansal açıklamaları bağlamında diğer bilgilerle birlikte önemli olup olmadığını değerlendirir. Örneğin, işletme bilginin kendi başına önemli olmadığına karar verse dahi, ilgili bilgiler sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların tamamındaki diğer bilgilerle birlikte değerlendirildiğinde önemli olabilir.

Bir işletme, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarını, Adım 3'teki sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların taslağını kullanarak hazırlar. 4. Adımda, işletme 'bir adım geri atar' ve sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarını bir bütün olarak değerlendirir. Örneğin, bir işletme bir adım geri giderek aslı kullanıcıların sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarındaki açıklamalar ile genel amaçlı finansal raporların bir parçası olan diğer açıklamalar arasındaki bağlantıları anlayıp anlamayacağı gibi bağlantılı bilgilerle ilgili hükümlere uyup uymadığını değerlendirebilir (bkz. IFRS S1, 21-24. paragraflar).

Bir işletmenin yapabileceği bu tür değerlendirmelerin ve ortaya çıkan değişikliklerin bir özeti Şekil 3.4'te verilmiştir.

Şekil 3.4—Tüm önemli bilgilerin tanımlanıp tanımlanmadığını belirlemek üzere sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar taslağının incelenmesi.

İşletme, bu incelemeyi gerçekleştirirken aşağıdaki hususları göz önünde bulundurur:	İnceleme aşağıdakilere yol açabilir:
Farklı bilgi kalemleri arasındaki tüm ilgili ilişkilerin tanımlanıp tanımlanmadığı. Bilgiler arasındaki yeni ilişkilerin belirlenmesinin, bu bilgilerin ilk kez önemli olarak tanımlanmasına yol açıp açmayacağı.	Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarda ilave bilgiler sağlanması.
Bireysel olarak önemli olmayan bilgi kalemleri birlikte ele alındığında da bunların aslı kullanıcıların kararlarını etkilemesinin makul ölçüde beklenebilecek olup olmadığı.	Bilgilerin daha fazla toplulaştırılması veya ayrıştırılması.
Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalardaki bilgilerin etkili ve anlaşılır bir şekilde iletilip iletilmediği ve önemli bilgilerin gizlenmesini önleyecek şekilde organize edilip edilmediği.	Önemli bilgilerin gizlenmesini önlemek amacıyla önemli olmadığı tanımlanan bilgilerin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalardan çıkarılması.
Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların, işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlarını gerçeğe uygun bir biçimde sunup sunmadığı.	Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar kapsamında bilgilerin yeniden organize edilmesi.

4. adımdaki inceleme, bir işletmenin 2. adımdaki değerlendirmesini yeniden gözden geçirmesine ve sürdürülebilirlik ile ilgili finansal açıklamalar taslağında sunulan bazı bilgileri yeniden değerlendirmeye karar vermesine yol açabilir. İşletme, bilgileri yeniden değerlendirdikten sonra, daha önceden önemli olarak tanımlanmış olan bilgilerin aslında önemsiz olduğu sonucuna varabilir ve bunları sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarından çıkarabilir.

Adım 4'ün çıktısı olarak, sürdürülebilirlikle ilgili nihai finansal açıklamaların elde edilir.

EKLER

Ek A

İklimle ilgili riskleri ve fırsatları belirlemek için IFRS S2'yi kullanma

IFRS S2 ve ilgili materyaller, bir işletmenin iklimle ilgili risklerini ve fırsatlarını tanımlamasına yardımcı olan hükümleri, rehberliği ve örnekleri içerir (bkz. Tablo A.1).

Tablo A.1— Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek için IFRS S2 ve ilgili materyallerin uygulanmasına ilişkin örnekler

Konu	ISSB materyallerindeki konumu	Alıntı	İklimle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar
İklimle ilgili fiziksel riskler (akut ve kronik)	IFRS S2 Ek A	<p>Olay tabanlı gerçekleşen bir iklim değişikliğinden (akut fiziksel risk) veya iklim olaylarındaki uzun vadeli değişimlerden (kronik fiziksel risk) kaynaklanan risklerdir. Akut fiziksel riskler; şiddeti ve sıklığı artan fırtınalar, seller, kuraklık veya sıcak hava dalgaları gibi hava muhâle fetiyle ilgili olaylardan kaynaklanır. Kronik fiziksel riskler ise, deniz seviyesinin yükselmesine, suya erişimin azalmasına, biyolojik çeşitlilik kaybına ve toprak verimliliğindeki değişikliklere yol açabilecek yağış ve sıcaklıktaki değişiklikler dâhil olmak üzere iklim olaylarındaki uzun vadeli değişimlerden kaynaklanır.</p> <p>Bu riskler, varlıklara doğrudan hasar verilmesinden veya tedarik zincirindeki aksamaların dolaylı etkilerinden kaynaklanan maliyetler gibi, işletme için finansal sonuçlar doğurabilir. İşletmenin finansal performansı da suya erişebilirlik, su temini ve su kalitesindeki değişikliklerden ve işletmenin tesislerini, operasyonlarını, tedarik zincirlerini, ulaşım ihtiyaçlarını ve çalışan sağlığı ile güvenliğini etkileyen aşırı sıcaklık değişikliklerinden etkilenebilir.</p>	<p>İşletme, iklimle ilgili bu olayların bağlı olduğu kaynakları ve ilişkileri etkileyip etkilemeyeceği ve nasıl etkileyebileceğiyle birlikte bu etkilerin işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek iklimle ilgili risklere yol açıp açmayacağını değerlendirir. Kaynaklar üzerindeki etkilere örnek olarak, üretilen varlıkların operasyonlarda aksamaların yaşanması ve varlığın onarıma ihtiyacı nedeniyle gelecekteki nakit akışlarını etkileyebilecek biçimde zarar görmesi gösterilebilir.</p>
	IFRS S2, <i>Karar Gerekeçleri</i> , KG19 Paragrafı	<p>Örneğin, aşırı sıcaklıklar veya şiddetli fırtınalar bir işletmenin tesislerini, operasyonlarını, tedarik zincirini, ulaşım ihtiyaçlarını veya çalışan güvenliğini etkileyebilir ve bunun sonucunda işletmenin nakit akışları, finansmana erişimi veya sermaye maliyeti üzerinde etkiler ortaya çıkabilir.</p>	
	IFRS S2, <i>Karar Gerekeçleri</i> , KG19 Paragrafı	<p>Kronik risklerin işletmeler için daha uzun vadeli finansal sonuçları da olabilir. Örneğin, yükselen deniz seviyeleri bir işletmenin tesislerini veya operasyonlarını etkileyebilir.</p>	

Konu	ISSB materyallerindeki konumu	Alıntı	İklimle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar
İklimle ilgili fırsatlar	IFRS S2, <i>Karar Gereççeleri</i> , KG22 Paragrafı	Bir işletme, örneğin değişen tüketici ihtiyaçlarını veya tercihlerini karşılayan ve işletmenin marka itibarını artıran yeni ürünler ve hizmetlerin geliştirilmesi gibi iklimle ilgili fırsatlardan da yararlanabilir.	İşletme, tüketici ihtiyaçları veya tercihlerindeki değişikliklerin işletmenin bağlı olduğu kaynakları ve ilişkileri etkileyip etkilemeyeceği ve nasıl etkileyebileceğiyle birlikte bu etkilerin işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek iklimle ilgili fırsatlara yol açıp açmayacağını değerlendirir. Fırsatlara örnek olarak, değişen tüketici tercihlerini karşılamak ve işletmenin marka itibarını yükseltmek üzere yeni ürünler geliştirme potansiyeli gösterilebilir; bunlar yeni gelir akışları veya markanın geliştirilmesinin bir sonucu olarak diğer gelir akışlarındaki iyileştirmeler kaynaklı olarak gelecekteki nakit akışlarını etkileyebilir.
İklimle ilgili geçiş riskleri	IFRS S2 Ek A	Düşük karbon ekonomisine geçiş çabalarından kaynaklanan risklerdir. Geçiş riskleri; politika, yasal, teknoloji, pazar ve itibar risklerini içerir. Bu riskler; artan işletme maliyetleri veya iklimle ilgili yeni veya değişen düzenlemeler nedeniyle varlık değer düşüklüğü gibi, işletme için finansal sonuçlar doğurabilir. İşletmenin finansal performansı, değişen tüketici talepleri ve yeni teknolojilerin geliştirilmesinden ve etkin şekilde kullanılmasından da etkilenebilir.	İşletme, daha düşük karbonlu bir ekonomiye geçişin aşağıdakileri sağlayıp sağlayamayacağını ve bunları nasıl sağlayabileceğini değerlendirir: <ul style="list-style-type: none"> İşletmenin bağlı olduğu kaynakları ile ilişkileri ve bu etkilerin işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan iklimle ilgili risklere veya fırsatlara yol açıp açmayacağını etkileme. Örneğin, tüketici tercihlerindeki bir değişim, işletmenin ürünlerine yönelik talebin azalması nedeniyle gelecekteki nakit akışlarını etkileyebilir. İşletmenin etkilediği kaynaklar ile ilişkileri ve bu etkilerin işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan iklimle ilgili risklere veya fırsatlara yol açıp açmadığını etkileme. Örneğin, işletmenin faaliyet gösterdiği bir ülke, gelecekteki nakit akışlarını etkileyebilecek şekilde bir karbon vergisini yürürlüğe koyabilir.
	IFRS S2, <i>Karar Gereççeleri</i> , KG20 Paragrafı	Geçiş riskleri, küresel ısınmayı sınırlama ve daha düşük karbonlu bir ekonomiye geçme çabalarından kaynaklanan politika değişiklikleri, hukuki değişiklikler, teknoloji değişiklikleri ve piyasa değişiklikleri ile ilişkilidir. Bu tür değişiklikler, sera gazı emisyonlarını en aza indirmek için yeni düzenlemeleri veya piyasa tercihlerinde düşük karbonlu ürün ve hizmetlere doğru bir yönelimi içerebilir. Örneğin, daha düşük karbonlu bir ekonomiye geçiş, fosil yakıt enerjisinden ve ilgili fiziksel varlıklardan uzaklaşmanın yanı sıra maliyetleri düşürme ve daha temiz ve daha enerji verimli teknolojilerin kullanımını artırma veya hızlandırma çabalarını içerebilir. Geçiş riskleri, meydana gelen değişikliklerin niteliğine, hızına ve odağına bağlı olarak bir işletmeyi farklı boyutlarda etkileyebilir.	

Konu	ISSB materyallerindeki konumu	Alıntı	İklimle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar
İklimle ilgili senaryo analizi	IFRS S2, 25(a)(ii) paragrafı	Bir işletme, iklimle ilgili risklerin tanımlanmasında bilgi sağlamak amacıyla, iklimle ilgili risklerin tanımlanması, değerlendirilmesi, önceliklendirilmesi ve izlenmesi için işletmenin kullandığı süreçler ve ilgili politikalar hakkındaki bilgileri, işletmenin iklimle ilgili senaryo analizini kullanıp kullanmadığı ve nasıl kullandığı hakkında bilgileri de içeren şekilde açıklayacaktır.	İşletme, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemeye yardımcı olmak için iklimle ilgili senaryo analizini içeren dirençlilik değerlendirmesini kullanabilir. Örneğin, bir işletme bir senaryo analizi gerçekleştirerek, bağlı olduğu bir kaynak veya ilişki üzerindeki etkileri tanımlayabilir. Senaryo analizi, bu riskin gelecekteki nakit akışlarında veya finansmana erişimde nasıl değişikliklere yol açabileceğinin anlaşılmasını sağlayabilir.
İklimle ilgili risk ve fırsatlar	IFRS S2, Karar Gereççeleri, KG22 Paragrafı	İklimle ilgili risk ve fırsatlar, bir işletmenin faaliyet gösterdiği bölgeye, pazara ve sektöre bağlı olarak değişiklik gösterir.	İşletme, faaliyet gösterdiği bölge, pazar veya sektördeki iklimle ilgili belirli riskleri ve fırsatları dikkate alır.
	IFRS S2, Karar Gereççeleri, KG23 Paragrafı	İklimle ilgili risk ve fırsatlar birbirinden ayrı olsa her zaman birbirinin karşıtı olmayabilir. Örneğin, tüketici tercihlerinin daha düşük karbonlu ürünlere yönelik olarak değişmesi, bir işletmenin ürünlerine olan talep için bir risk oluşturabilir ve aynı zamanda, işletmenin alternatif, daha düşük karbonlu bir ürün hattı geliştirmesi veya böyle bir ürün hattına sahip olması durumunda pazarda pay kazanması için bir fırsat sunabilir.	İşletme, bir riskin nasıl bir fırsat sağlayabileceği de dâhil olmak üzere, belirlediği iklimle ilgili riskler ve fırsatlar arasındaki ilişkiyi dikkate alır.
	IFRS S2, Karar Gereççeleri, KG24 Paragrafı	İklim değişikliğinin etkileri oldukça çeşitlidir, birbiriyle ilişkilidir ve bir işletme üzerinde çeşitli etkilere sahiptir. Dolayısıyla, bir işletmeyi etkileyebilecek iklimle ilgili risklerin ve fırsatların tam kapsamını eksiksiz bir biçimde tanımlamak imkansızdır. Sonuç olarak, IFRS S2, neyin 'iklimle ilgili' olduğunu açıkça belirtmemektedir.	IFRS S2'de 'iklimle ilgili' terimi için bir tanımın bulunmaması nedeniyle, <i>IFRS S2 Karar Gereççeleri</i> 'nin bir parçası olarak sunulan örnekler, işletmeye iklimle ilgili risk ve fırsatların kapsamını belirlemede yardımcı olabilir.
	IFRS S2, Karar Gereççeleri, KG25 Paragrafı	IFRS S2'deki hükümler, tatlı suya erişimin azalması, biyoçeşitlilik kaybı, ormansızlaşma ve iklimle ilgili sosyal etkiler gibi iklimle ilgili bazı konulara açıkça atıfta bulunmasa da bir işletmenin bilgilerin yatırımcılar için önemli olduğunu belirlemesi durumunda bunlar ve diğer bu tür konular hakkında açıklamalar sağlanması gerekir. Örneğin, bir içecek üreticisi, özellikle su stresi yaşayan bölgelerde iklim değişikliğinin su kullanılabilirliği üzerindeki kısa, orta veya uzun vadeli etkilerine maruz kaldığını tespit ederse, işletme, stratejisi, operasyonları, sermaye planlaması ve varlık değerleri için su kullanılabilirliğinin azalmasının etkileri ile ilgili bilgilerin önemli olduğu tespitinde bulunabilir. Dolayısıyla, bu bilgiler IFRS S2 kapsamında zorunlu tutulacaktır.	

Konu	ISSB materyallerindeki konumu	Alıntı	İklimle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar
Sektöre özgü iklimle ilgili risk ve fırsatlar	<i>IFRS S2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber</i> ¹⁵	Bu sektör bazlı rehberin ve ilgili ciltlerinin, aslı kullanıcılar için yararlı bilgilerle sonuçlanmasının muhtemel olduğu tespitinde bulunulmuştur.	İşletmenin <i>IFRS S2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber</i> 'deki açıklama konularına atıfta bulunması ve bunların uygulanabilirliğini dikkate alması gerekmektedir. Bu açıklama konuları, bir işletmeye iklimle ilgili riskleri ve fırsatları belirleme konusunda yardımcı olabilir.

Bir işletme, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek olan iklimle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesinde IFRS Vakfı'nın iklimle ilgili risk ve fırsatların niteliği ve toplumsal yönleri hakkında yayınladığı eğitim materyalini de dikkate alabilir. Örneğin, [İklimle ilgili risk ve fırsatların niteliği ve sosyal yönleri](#) başlıklı eğitim materyali, iklim ve doğanın bağlantı noktasında iklimle ilgili risk ve fırsatları (örneğin, su veya ormansızlaşma ile ilgili olanlar) ve sosyoekonomik yönlerle yakından ilişkili riskleri ve fırsatları (örneğin, IFRS S2'yi uygulayanlar için daha düşük karbonlu bir ekonomiye geçişi sağlamak) belirlerken yapabileceği değerlendirmeleri açıklar.

¹⁵ *IFRS S2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber*, SASB Standartlarındaki sektör bazlı hükümlerinden türetilmiştir. Bu nedenle, bunlar SASB Standartlarına benzer şekilde yapılandırılmıştır. Bu eğitim materyalinin 35. sayfasında SASB Standartlarının yapısı ile ilgili *IFRS S2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber*'in yapısını anlamak üzere kullanılabilir olan bir açıklama yer almaktadır.

Ek B

Değer zinciri boyunca sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların kapsamının yeniden değerlendirilmesi

Önemli bir olayın meydana gelmesi veya şartlarda önemli bir değişiklik olması durumunda işletme, değer zinciri boyunca etkilenen sürdürülebilirlikle ilgili tüm risk ve fırsatların kapsamını yeniden değerlendirir. (bkz. IFRS S1, B11 paragrafı). Tablo B.1'de bazı örnekler verilmiştir.

Tablo B.1—Değer zincirindeki sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların kapsamının yeniden değerlendirilmesinin nedenleri için örnekler

Genel olay veya değişiklik türü	Risk veya fırsatta değişiklik örneği
İşletmenin değer zincirinde önemli değişiklik	İşletmenin değer zincirindeki bir tedarikçi, sera gazı emisyonlarını önemli ölçüde değiştiren bir değişiklik yapar
İşletmenin iş modelinde, faaliyetlerinde veya kurumsal yapısında önemli değişiklik	Sürdürülebilirlikle ilgili farklı riskler getirerek işletmenin değer zincirini değiştiren bir ticari birleşme veya satın alma süreci
Bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara kalma durumunda kalmasında önemli bir değişiklik	İşletmenin değer zincirindeki bir tedarikçi, işletmenin öngörmediği yeni bir düzenlemenin yürürlüğe girmesinden etkilenir

Örnek— Değer zinciri boyunca sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların kapsamının yeniden değerlendirilmesi

Bir yetkili makam, bir işletmenin öngörmediği şekilde iş seyahati (Kapsam 3 Kategori 6) ile ilişkili sera gazı emisyonları için bir düzenleme getirir. İşletmenin, IFRS S2 tarafından Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının ölçümüne hangi kategorilerin dâhil edileceğini yeniden değerlendirmesi gerekebilir. Bununla birlikte, bu düzenlemenin işletmenin diğer sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları (örneğin, işletmenin tedarik zincirinde tespit edilen su kıtlığı riski) üzerinde hiçbir etkisi yoksa, işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili bu diğer risk ve fırsatların kapsamını yeniden değerlendirmesi gerekmez.

Bir işletme, bu tür kayda değer olayları veya şartlardaki mühim değişiklikleri ve bunların sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları etkileyip etkilemediğini dikkate alır. Kayda değer olaylar veya şartlarda mühim değişiklikler için aşağıdakiler geçerlidir:

- Bunlar, işletmenin olay ya da şartlardaki değişikliğe müdahil olmadığı şekilde gerçekleşebilir
- İşletmenin aslı kullanıcılar için önemli olduğunu değerlendirdiği bir değişikliğin sonucu olarak ortaya çıkabilir ve
- Bir işletmenin değer zincirindeki bir değişiklikten kaynaklanmayabilir ve bu nedenle işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsatlarının kapsamı, işletmenin değer zincirinde değişiklik olmadan dahi değişebilir (bkz. IFRS S1, Karar Gereçekleri, KG61 paragrafı).

Ek C

ISSB Standartlarının mevzuat ile etkileşimi

Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar sağlarken ISSB Standartlarına uygunluğu belirtmek için, bir işletme, önemli bilgilerle ilgili hükümler de dâhil olmak üzere ISSB Standartlarındaki tüm hükümleri yerine getirmelidir. Bununla birlikte, yerel mevzuatta, bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında hangi bilgileri sağlayacağını etkileyen hükümler yer alabilir (bkz. *IFRS S1, Karar Gereçleri, KG73* paragrafı). Tablo C.1, mevzuatın sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarda sağlanan bilgiler üzerindeki etkisine ilişkin hükümleri ortaya koymaktadır (bkz. *IFRS S1, B31 - B33* paragrafları).

Tablo C.1—Mevzuatın sürdürülebilirlik ile ilgili finansal açıklamalarda sağlanan bilgiler üzerindeki etkisi

Eğer bir mevzuat...	...ise işletme
bir işletmenin genel amaçlı finansal raporlarında sürdürülebilirlikle ilgili belirli bilgileri açıklamasını <i>gerektiriyorsa</i>	ilgili bilgiler önemli olmasa dahi, mevzuat hükümlerine uyum için sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarına diğer bilgileri <i>dâhil edebilir</i> . Ancak, bu tür bilgilerin önemli bilgileri gizleyecek nitelikte olmaması gerekir.
aksine izin verse bile	sürdürülebilirlikle ilgili bu tür önemli finansal bilgileri açıklamak <i>zorundadır</i> .
işletmenin bilgileri açıklamasını <i>yasaklıyorsa</i>	bu bilgileri açıklamak <i>zorunda değildir</i> , ancak açıklanmayan bilgi türünü tanımlamak ve kısıtlamanın kaynağını açıklamak <i>zorunludur</i> .

Bir işletme, önemli bilgileri ISSB Standartları dışındaki yasalar, düzenlemeler veya diğer hükümler ile uyumluluk için sağlanan bilgiler de dâhil olmak üzere başka bilgilerle gizlememelidir.

IFRS S1, önemli bilgilerin gizlenmesini önlemek için bir işletmenin ISSB Standartlarının açıklamasını zorunlu kıldığı önemli bilgilerin, yasalar, düzenlemeler veya diğer hükümler ile uyumluluk için sağlanan önemli olmayan bilgilerden açıkça ayırt belirlenebilir hâle getirmesini gerektirir. Bu ayrımın sağlanabileceği yollar aşağıdakileri içermektedir:

Dijital etiketleme kullanılarak, aslı kullanıcıların finansal raporların kullanıcılarının ISSB Standartlarına uyarınca açıklanması gereken bilgileri doğrudan alabilmesini sağlamak;

ISSB Standartlarına uygun olarak açıklanan bilgileri önemli olmayan bilgilerle birlikte tek bir raporda sunmak ve ISSB Standartlarına uygun olarak açıklanan bilgileri ayırt etmek için biçimsel unsurlar (örneğin kutular veya gölgelendirme kullanımı) aracılığıyla bu bilgileri vurgulamak veya ayırtmak;

ISSB Standartlarına uygun olarak açıklanan bilgilerin önemli olmayan bilgilerden açıkça ayırt edilmesi için ayrı bölümlerde sunulması ((örneğin, raporu bölümlere ayırmak) ve

Biri tüm bilgileri ayırt etmeksizin içeren ((hem ISSB Standartlarına uygun olarak açıklanan bilgileri hem de önemli olmayan bilgileri içeren) diğeri yalnızca IFRS S'ler kapsamındaki bilgileri içeren iki ayrı bilgi setinin sunulması (bkz. *IFRS S1, Karar Gereçleri, KG74* paragrafı).

IFRS[®]
Foundation

Columbus Building
7 Westferry Circus
Canary Wharf
London E14 4HD, Birleşik Krallık

Tel **+44 (0) 20 7246 6410**
E-posta **sustainability_licensing@ifrs.org**

ifrs.org